

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

**IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINANCIJSKOJ REVIZIJI
POLITIČKIH STRANAKA, NEZAVISNIH ZASTUPNIKA
I ČLANOVA PREDSTAVNIČKIH TIJELA JEDINICA
LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE
IZABRANIH S LISTE GRUPE BIRAČA
ZA 2015.**

Zagreb, prosinac 2016.

SADRŽAJ

stranica

SAŽETAK	i
1. PREDMET, CILJEVI, PODRUČJA I METODE REVIZIJE	2
2. KRITERIJI ZA OCJENU PRAVILNOSTI POSLOVANJA	3
3. REVIZIJA POLITIČKIH STRANAKA	4
3.1. Prihodi	5
3.2. Rashodi	9
3.3. Imovina, obveze i vlastiti izvori	13
3.4. Nalazi revizije	14
4. REVIZIJA NEZAVISNIH ZASTUPNIKA	22
4.1. Prihodi	22
4.2. Rashodi	23
5. REVIZIJA ČLANOVA PREDSTAVNIČKIH TIJELA LOKALNIH JEDINICA	25
5.1. Prihodi	25
5.2. Rashodi	26
5.3. Nalazi revizije	27
6. DOSTAVLJANJE I OBJAVLJIVANJE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA	28
6.1. Političke stranke	28
6.2. Nezavisni zastupnici	37
6.3. Članovi predstavničkih tijela lokalnih jedinica	37
ZAKLJUČAK	38

SAŽETAK

Ured je obavio *financijsku reviziju* 38 političkih stranaka, šest nezavisnih zastupnika te dva člana predstavničkih tijela lokalnih jedinica, kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje za 2015.

Također, obavljena je *provjera dostave godišnjih financijskih izvještaja* političkih stranaka, nezavisnih zastupnika te članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica kojima je mandat u tijeku. Obavljena je *provjera objave financijskih izvještaja* političkih stranaka i nezavisnih zastupnika.

Osim navedenog, *obavljen je i uvid u financijske izvještaje* za 49 izvanparlamentarnih političkih stranaka i 49 članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica izabranih s liste grupe birača (koji do svibnja 2016. nisu Uredu dostavili godišnje financijske izvještaje, godišnji program rada i financijski plan te izvještaj o primljenim donacijama).

Prihodi političkih stranaka obuhvaćenih revizijom iznosili su 155.366.141,00 kn, a rashodi 157.364.108,00 kn te manjak prihoda na koncu 2015. iznosi 1.997.967,00 kn (16 političkih stranaka je iskazalo višak prihoda nad rashodima u iznosu 3.715.527,00 kn, a 22 političke stranke manjak u iznosu 5.713.494,00 kn). **O financijskim izvještajima i poslovanju političkih stranaka za 2015., izraženo je 16 bezuvjetnih, 21 uvjetno i jedno nepovoljno mišljenje** (Bošnjačka demokratska stranka Hrvatske - BDSH)). Revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti koji su utjecali na izražavanje mišljenja, odnose se na izvršenje naloga i preporuka iz prošle revizije, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, prihode, rashode te korištenje poslovnih prostora bez naknade.

Revizijom nezavisnih zastupnika nisu utvrđene nepravilnosti i propusti koje bi utjecale na istinitost i realnost financijskih izvještaja te pravilnost financijskog poslovanja. Prihodi nezavisnih zastupnika iznosili su 2.269.432,00 kn, a rashodi 2.972.700,00 kn te manjak prihoda na koncu 2015. iznosi 703.268,00 kn. **O financijskim izvještajima i poslovanju svih šest nezavisnih zastupnika, izražena su bezuvjetna mišljenja.**

O financijskim izvještajima i poslovanju članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica za 2015. je izraženo jedno bezuvjetno i jedno uvjetno mišljenje. Revizijom člana predstavničkog tijela lokalne jedinice utvrđene nepravilnosti i propusti koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja odnose se na vođenje poslovnih knjiga, sastavljanje financijskih izvještaja te dani dobrovoljni prilog (donaciju) političkoj stranci (u ukupnom iznosu 400.000,00 kn na temelju ugovora o donaciji, što je za 370.000,00 kn više od propisanog). Prihodi članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica obuhvaćenih revizijom iznosili su 780.709,00 kn, a rashodi 790.731,00 kn te manjak prihoda na koncu 2015. iznosi 10.022,00 kn.

Revizijom je, između ostalog, utvrđeno:

- pri provjeri naloga i preporuka iz prošle revizije kod 16 političkih stranaka za koje je dano 159 naloga i preporuka, utvrđeno je da je postupljeno prema 69 ili 43,4 % naloga i preporuka, 19 ili 11,9 % je u postupku izvršenja, a prema 71 ili 44,7 % naloga i preporuka nije postupljeno
- dvije političke stranke nemaju učinkovit sustav unutarnjih kontrola i utvrđene su slabosti u izvršenju naloga i preporuka revizije za 2014., planiranju, računovodstvenom poslovanju (poslovne knjige, popis imovine i obveza), prihodima, trošenju sredstava i izvješćivanju o ostvarenju godišnjeg programa rada i financijskog plana te u vezi s korištenjem poslovnih prostora
- kod pojedinih političkih stranaka su utvrđene nepravilnosti koje se odnose na sadržaj godišnjeg programa rada (nisu navedena potrebna sredstva i izvori financiranja planiranih aktivnosti); utvrđene su nepravilnosti u vezi nepravodobnog donošenja i načina usvajanja financijskog plana za 2015., kao i nerealnog planiranja prihoda i rashoda (kod značajnijih odstupanja ostvarenih i planiranih prihoda i rashoda nisu donesene izmjene financijskog plana)

- pojedine političke stranke nisu sastavile temeljne financijske izvještaje na propisan način, odnosno podaci iskazani u financijskim izvještajima nisu istovjetni podacima u poslovnim knjigama; Bilješke uz financijske izvještaje, između ostalog, ne sadrže pregled ugovorenih odnosa, podatke o sudskom postupku koji je u tijeku ni razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja u odnosu na ostvarenje prethodne godine
- pojedine političke stranke nisu ustrojile i vodile propisane poslovne knjige ili nisu evidentirale poslovne događaje prema propisanom računovodstvenom načelu (pojedini poslovni događaji koji su nastali u 2014. i prije, evidentirani su u poslovnim knjigama tijekom 2015.)
- pojedine političke stranke nisu evidentirale rashode prema rasporedu računa za neprofitne organizacije ili su poslovne događaje evidentirale bez vjerodostojne dokumentacije, odgovorna osoba nije prethodno ovjerila i kontrolirala knjigovodstvene isprave na temelju kojih su evidentirani poslovni događaji ili su poslovni događaji evidentirani na temelju knjigovodstvenih isprava iz kojih se ne može nedvojbeno utvrditi vrsta poslovnog događaja, odnosno pružene usluge; potraživanja i obveze nisu evidentirana na propisani način, a uz službena putovanja nisu priložena izvješća sa službenog puta ili nisu ispostavljeni putni nalozi
- popisom imovine i obveza, pojedine političke stranke nisu obuhvatile cjelokupnu imovinu i obveze te nisu uskladile knjigovodstveno sa stvarnim stanjem
- pojedine političke stranke nemaju podatke o iznosima potraživanja od lokalnih jedinica, niti su poduzimale aktivnosti s ciljem naplate tih prihoda
- primljeni su dobrovoljni prilozi (donacije) u većem iznosu od propisanog, dobrovoljni prilozi (donacije) za potporu političkog djelovanja uplaćeni su na poseban račun otvoren za financiranje političkog djelovanja umjesto na središnji račun političke stranke, dobrovoljni prilozi (donacije) iz nedopuštenih izvora nisu prijavljeni nadležnim tijelima niti su doznačeni u državni proračun, a neki dobrovoljni prilozi (donacije) nisu iskazani u izvješću o primljenim donacijama za potporu političkog djelovanja; podaci o dobrovoljnim priložima (donacijama) objavljeni na mrežnoj stranici nisu istovjetni podacima u poslovnim knjigama
- za ostvarene rashode pojedinih političkih stranaka ne može se potvrditi da su povezani s ostvarenjem ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada i financijskim planom (obračun putnih naloga, usluge promidžbe i informiranja, reprezentacija i drugi materijalni troškovi).

Ured je dao sljedeće naloge i preporuke:

- poduzimati aktivnosti na ustrojavanju učinkovitijeg sustava unutarnjih kontrola s ciljem osiguranja pravilnosti u poslovanju, kao i sprječavanja i otklanjanja pogrešaka i obavljanja nadzora poslovanja političke stranke u skladu s unutarnjim aktima (statut, pravilnik)
- političke stranke trebaju sastaviti godišnje financijske planove i programe rada, na način koji osigurava učinkovito upravljanje i kontrolu financijskog poslovanja i postupanje u skladu s propisima; pravodobno donositi godišnji program rada i financijski plan, godišnjim programom rada planirati potrebna sredstva za financiranje pojedinih aktivnosti i izvore financiranja, financijskim planom realnije planirati prihode i rashode te poduzimati aktivnosti na praćenju i realizaciji ciljeva iz programa rada
- obavljati popis imovine i obveza, evidentirati poslovne događaje i voditi poslovne knjige te sastavljati i dostavljati financijske izvještaje sa svim sastavnim dijelovima u skladu s propisima
- poduzimati aktivnosti radi ostvarivanja prihoda od lokalnih jedinica, odnosno pribaviti odluke predstavničkih tijela lokalnih jedinica o financiranju političkih stranaka iz njihovih proračuna te evidentirati potraživanja u skladu s propisima
- evidentirati prihoda od dobrovoljnih priloga (donacija) u poslovnim knjigama te iskazivati u financijskim izvještajima u skladu s propisima; primati dobrovoljne priloge (donacije) za potporu političkog djelovanja na središnji račun političke stranke, sastavljati izvješća o donacijama primljenima tijekom godine, te u slučaju primanja dobrovoljnih priloga (donacija) iz nedopuštenih izvora postupati u skladu sa Zakonom o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe

- financijska sredstva koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva predviđenih godišnjim programom rada i financijskim planom, u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe
- postupiti prema danim nalogima i preporukama.

U vezi s financiranjem izborne promidžbe, Ured je ocijenio da je potrebno propisima urediti bitne elemente međusobnih sporazuma političkih stranaka. Također, potrebno je urediti i način postupanja u slučaju kada politička stranka ostvari prihode i troškove izborne promidžbe po posebnom računu za financiranje izborne promidžbe prije zaključenja sporazuma s drugim političkim strankama ili u slučaju kada samostalno ne prijavi svoju listu za izbor za zastupnike u Hrvatski sabor.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/16-03/47
URBROJ: 613-01-01-16-1

Zagreb, 22. prosinca 2016.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
POLITIČKIH STRANAKA, NEZAVISNIH ZASTUPNIKA
I ČLANOVA PREDSTAVNIČKIH TIJELA JEDINICA
LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE
IZABRANIH S LISTE GRUPE BIRAČA
ZA 2015.

U skladu s odredbama članka 31. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (Narodne novine 24/11, 61/11, 27/13, 48/13 - pročišćeni tekst i 2/14), Državni ured za reviziju (dalje u tekstu: Ured) je obavio **reviziju političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izabranih s liste grupe birača** (dalje u tekstu: članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica).

Revizijom su obuhvaćeni subjekti koji su u 2015. ostvarili prihode iznad 100.000,00 kn:

- 18 parlamentarnih¹ i 20 izvanparlamentarnih političkih stranaka
- šest nezavisnih zastupnika i
- dva člana predstavničkih tijela lokalnih jedinica.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima koji su utvrđeni Zakonom o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – INTOSAI (Narodne novine 132/14) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Ured je obavio **provjeru dostave godišnjih financijskih izvještaja** 163 političke stranke, koje su bile obvezne dostaviti financijske izvještaje za 2015., šest nezavisnih zastupnika te 920 članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica kojima je mandat u tijeku.

Obavljena je i **provjera objave u propisanom roku** financijskih izvještaja političkih stranaka i nezavisnih zastupnika.

Osim toga, obavljen je i **uvid u financijske izvještaje za 2015.**, za 49 izvanparlamentarnih političkih stranaka i 49 članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica (koji do svibnja 2016. nisu Uredu dostavili godišnje financijske izvještaje, godišnji program rada, financijski plan i izvještaj o primljenim donacijama).

Postupci revizije provedeni su od 6. lipnja do 13. prosinca 2016.

---

¹ Revidirano razdoblje (2015.) obuhvaća 7. i 8. saziv Hrvatskoga sabora. Prema podacima s mrežne stranice Hrvatskoga sabora, 7. saziv Hrvatskoga sabora (konstituiran 22. prosinca 2011., a raspušten 25. rujna 2015.) imao je 18 parlamentarnih političkih stranaka, a 8. saziv Hrvatskoga sabora (konstituiran 28. prosinca 2015., a raspušten 20. lipnja 2016.) imao je 21 parlamentarnu političku stranku. Revizijom nisu obuhvaćene tri parlamentarne političke stranke 8. saziva Hrvatskoga sabora, jer su dvije ostvarile prihode manje od 100.000,00 kn (Hrvatska demokršćanska stranka - HDS i Hrvatska inicijativa za dijalog - HRID), a jedna (Promijenimo Hrvatsku) je upisana u Registar političkih stranaka 7. srpnja 2016.

1. PREDMET, CILJEVI, PODRUČJA I METODE REVIZIJE

Predmet revizije bili su financijski izvještaji i poslovanje za 2015.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa u vezi s organizacijom i financijsko računovodstvenim poslovanjem
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

U postupku revizije:

- ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola
- provjereno je, jesu li političke stranke donijele kodeks etike i/ili druge dokumente kojima su određena pravila ponašanja, pravila za sprječavanje sukoba interesa, te visoki i jasni standardi etičkog ponašanja, koje trebaju poštivati zaposlenici i članovi političke stranke, a posebno članovi političke stranke koji obnašaju javne i političke dužnosti te kako se navedena pravila primjenjuju u političkim i drugim aktivnostima u vezi s djelovanjem političke stranke
- uspoređeni su podaci iskazani u financijskim izvještajima s podacima iz prethodnog razdoblja te podacima iz plana
- provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa, pravila, procedura i drugih internih akata
- obavljena je detaljna provjera računa te računska točnost dokumentacije na temelju koje su evidentirani rashodi
- provjereni su podaci objavljeni na mrežnim stranicama političkih stranaka i nezavisnih zastupnika.

U skladu s odredbom članka 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, po okončanju revizije sastavljena su izvješća o obavljenoj reviziji, koja sadrže:

- opis činjenica vezanih uz djelokrug i unutarnje ustrojstvo te financijske izvještaje
- ciljeve i područja revizije
- metode i postupke revizije
- nalaz, u kojem su opisane činjenice prema područjima na koja se odnose (uz svako područje je dan nalog, prijedlog ili mišljenje, odnosno preporuka za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i propusta)
- mišljenje o financijskim izvještajima i poslovanju.

Mišljenja su izražena u standardiziranom obliku, u skladu s prihvaćenim okvirom financijskog izvještavanja. Kod izražavanja mišljenja odlučujuću ulogu je imao prag značajnosti, koji je određen prema utvrđenoj metodologiji. Na određivanje praga značajnosti utjecala je značajnost propusta i nepravilnosti po vrijednosti i značajnost po prirodi ili sadržaju. Značajnost po vrijednosti se određuje izravno, u apsolutnom iznosu i neizravno u postotku od ukupnih prihoda, rashoda ili vrijednosti imovine, a značajnost po prirodi ili sadržaju ovisi o vrsti poslovnih događaja koji su utjecali na financijske izvještaje ili poslovanje subjekta.

2. KRITERIJI ZA OCJENU PRAVILNOSTI POSLOVANJA

Kriteriji za ocjenu pravilnosti poslovanja revizijom obuhvaćenih subjekata utvrđeni su na temelju odredbi zakona i drugih propisa, unutarnjih akata te planova i programa rada. Sadrže potrebno, očekivano ili željeno stanje te daju okvir za procjenu i razumijevanje poslovanja političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica, utvrđivanje činjenica, donošenje zaključaka te davanje naloga i preporuka.

Kriteriji proizlaze iz sljedećih zakona i drugih propisa, unutarnjih akata i dokumenata:

- Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe
- Zakona o političkim strankama (Narodne novine 76/93, 111/96, 164/98, 36/01 i 28/06)
- Pravilnika o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) i članarina, izvješćima o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe i izvješćima o troškovima (rashodima) izborne promidžbe te financijskim izvještajima za financiranje izborne promidžbe (Narodne novine 50/11, 93/11 i 55/13)
- Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 121/14)
- Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine 1/15)
- Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine 31/15)
- statuta i programa političke stranke, odnosno programa rada za mandatno razdoblje (za nezavisne zastupnike i članove predstavničkih tijela lokalnih jedinica na početku mandata)
- godišnjeg programa rada i financijskog plana.

3. REVIZIJA POLITIČKIH STRANAKA

O financijskim izvještajima i poslovanju revizijom obuhvaćenih političkih stranaka za 2015. izraženo je:

- **16 bezuvjetnih**
- **21 uvjetno i**
- **jedno nepovoljno mišljenje.**

U nastavku se navode političke stranke prema vrstama izraženih mišljenja. Uz naziv političke stranke navedeno je mišljenje iz prošle revizije (ako je obavljena).

Bezuovjetno mišljenje je izraženo za:

- Demokratski savez nacionalne obnove (DESNO)
- Dubrovački demokratski sabor (DDS) - bezuvjetno
- Hrvatsku demokratsku zajednicu (HDZ) - bezuvjetno
- Hrvatsku konzervativnu stranku (HKS)
- Hrvatsku narodnu stranku - liberalne demokrate (HNS) - bezuvjetno
- Hrvatsku stranku prava (HSP) - bezuvjetno
- Hrvatski demokratski savez Slavonije i Baranje (HDSSB) - bezuvjetno
- Istarski demokratski sabor (IDS-DDI) - bezuvjetno
- Narodnu stranku - reformisti (REFORMISTI)
- Pametno (Pametno)
- Primorsko goranski savez (PGS) - uvjetno
- Samostalnu demokratsku srpsku stranku (SDSS) - bezuvjetno
- Socijaldemokratsku partiju Hrvatske (SDP) - bezuvjetno
- Stranku demokratske akcije Hrvatske (SDA Hrvatske) - uvjetno
- Stranku umirovljenika (SU) - bezuvjetno
- U ime obitelji - Projekt Domovina (U ime obitelji).

Uvjetno mišljenje je izraženo za:

- Akciju mladih (AM) - bezuvjetno
- Autohtonu - Hrvatsku seljačku stranku (A-HSS) - nepovoljno
- Bandić Milan 365 - Stranku rada i solidarnosti (Stranka rada i solidarnosti)
- Blok umirovljenici zajedno (BUZ) - bezuvjetno
- Demokratski centar (DC) - uvjetno
- Hrast - Pokret za uspješnu Hrvatsku - uvjetno
- Hrvatsku čistu stranku prava (HČSP) - uvjetno
- Hrvatsku seljačku stranku (HSS) - uvjetno
- Hrvatsku socijalno-liberalnu stranku (HSLS) - uvjetno
- Hrvatsku stranku prava dr. Ante Starčević (HSP AS) - uvjetno
- Hrvatsku stranku umirovljenika (HSU) - uvjetno
- Hrvatsku zoru stranku naroda (HZ) - uvjetno
- Hrvatske laburiste - Stranku rada (Laburisti) - bezuvjetno
- Istarske demokrate - Democratici Istriani (ID-DI)
- Most nezavisnih lista (MOST) - bezuvjetno
- Naprijed Hrvatska! - Progresivni savez (Naprijed Hrvatska!)
- Nezavisnu listu Stipe Petrina (NLSP) - uvjetno
- Održivi razvoj Hrvatske (ORaH) - uvjetno
- Zeleni savez (Zeleni)
- Živi zid
- Željko Kerum - Hrvatsku građansku stranku (HGS) - uvjetno.

Nepovoljno mišljenje je izraženo za:

- Bošnjačku demokratsku stranku Hrvatske (BDSH) - nepovoljno.

3.1. Prihodi

Prema izvještajima o prihodima i rashodima za 2015., revizijom obuhvaćene političke stranke iskazale su ukupne prihode u iznosu 155.366.141,00 kn, koji se odnose na prihode iz državnog proračuna u iznosu 73.227.814,00 kn, prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (dalje u tekstu: lokalne jedinice) u iznosu 37.186.897,00 kn, prihode od članarina i članskih doprinosa u iznosu 11.425.974,00 kn, prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 22.479.632,00 kn te druge prihode u iznosu 11.045.824,00 kn.

U tablici u nastavku, daju se podaci o ostvarenim prihodima revizijom obuhvaćenih političkih stranaka za 2015., prema vrstama.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi političkih stranaka za 2015., prema vrstama

u kn

Redni broj	Politička stranka	Prihodi iz državnog proračuna	Prihodi iz proračuna lokalnih jedinica	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	Drugi prihodi	Ukupno	Udjel u %
	1	2	3	4	5	6	7	8
Parlamentarne stranke								
1.	Bandić Milan 365 - Stranka rada i solidarnosti (Stranka rada i solidarnosti)	0,00	0,00	9.459,00	1.011.338,00	0,00	1.020.797,00	0,7
2.	Blok umirovljenici zajedno (BUZ)	0,00	151.885,00	0,00	1.200,00	20.578,00	173.663,00	0,1
3.	Hrast - Pokret za uspješnu Hrvatsku	0,00	92.241,00	11.480,00	249.974,00	109,00	353.804,00	0,2
4.	Hrvatska demokratska zajednica (HDZ)	26.819.357,00	11.171.535,00	5.520.077,00	12.885.384,00	3.578.477,00	59.974.830,00	38,6
5.	Hrvatska narodna stranka - liberalni demokrati (HNS)	6.324.180,00	2.477.114,00	1.596.774,00	1.029.700,00	378.347,00	11.806.115,00	7,6
6.	Hrvatska seljačka stranka (HSS)	353.698,00	3.393.536,00	705.480,00	634.950,00	38.367,00	5.126.031,00	3,3
7.	Hrvatska socijalno-liberalna stranka (HSLŠ)	0,00	1.220.615,00	77.907,00	20.520,00	55.568,00	1.374.610,00	0,9
8.	Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević (HSP AS)	389.068,00	1.368.300,00	50.060,00	8.000,00	46,00	1.815.474,00	1,2
9.	Hrvatska stranka umirovljenika (HSU)	1.096.463,00	1.547.831,00	245.078,00	12.300,00	29.678,00	2.931.350,00	1,9
10.	Hrvatski demokratski savez Slavonije i Baranje (HDSSB)	2.122.187,00	898.416,00	0,00	1.605.686,00	208.318,00	4.834.607,00	3,1
11.	Hrvatski laburisti - Stranka rada (Laburisti)	2.157.556,00	1.041.278,00	47.341,00	3.848,00	9.222,00	3.259.245,00	2,1
12.	Istarski demokratski sabor (IDS-DDI)	1.601.093,00	2.132.994,00	375.205,00	128.585,00	95.163,00	4.333.040,00	2,8
13.	Most nezavisnih lista (MOST)	0,00	80.719,00	0,00	441.669,00	283,00	522.671,00	0,3
14.	Narodna stranka - reformisti (REFORMISTI)	0,00	9.780,00	62.550,00	901.158,00	226.150,00	1.199.638,00	0,8
15.	Nezavisna lista Stipe Petrina (NLSP)	0,00	289.404,00	10,00	67.500,00	335.744,00	692.658,00	0,4
16.	Samostalna demokratska srpska stranka (SDSS)	1.061.093,00	521.489,00	138.129,00	0,00	22.106,00	1.742.817,00	1,1
17.	Socijaldemokratska partija Hrvatske (SDP)	29.807.588,00	8.055.144,00	2.255.546,00	579.697,00	5.645.979,00	46.343.954,00	29,8
18.	Živi zid	0,00	0,00	0,00	537.929,00	83,00	538.012,00	0,3
	Ukupno	71.732.283,00	34.452.281,00	11.095.096,00	20.119.438,00	10.644.218,00	148.043.316,00	95,3
Izvanparlamentarne stranke								
1.	Akcija mladih (AM)	0,00	260.557,00	0,00	0,00	102,00	260.659,00	0,2
2.	Autohtona - Hrvatska seljačka stranka (A-HSS)	0,00	194.750,00	0,00	4.332,00	482,00	199.564,00	0,1
3.	Bošnjačka demokratska stranka Hrvatske (BDSH)	353.698,00	37.988,00	0,00	0,00	77.552,00	469.238,00	0,3
4.	Demokratski centar (DC)	389.068,00	190.161,00	0,00	0,00	9.717,00	588.946,00	0,4
5.	Demokratski savez nacionalne obnove (DESNO)	0,00	13.074,00	2.700,00	131.559,00	13,00	147.346,00	0,1
6.	Dubrovački demokratski sabor (DDS)	0,00	233.120,00	0,00	2.500,00	23.386,00	259.006,00	0,2
7.	Hrvatska čista stranka prava (HČSP)	10.000,00	186.491,00	472,00	8.500,00	15.023,00	220.486,00	0,1
8.	Hrvatska konzervativna stranka (HKS)	0,00	0,00	24.850,00	269.864,00	22.920,00	317.634,00	0,2
9.	Hrvatska stranka prava (HSP)	0,00	375.197,00	115.780,00	15.762,00	20.216,00	526.955,00	0,3
10.	Hrvatska zora stranka naroda (HZ)	0,00	0,00	40.212,00	154.563,00	1.144,00	195.919,00	0,1
11.	Istarski demokrati - Democratici Istriani (ID-DI)*	0,00	800,00	2.380,00	415.180,00	14,00	418.374,00	0,3
12.	Naprijed Hrvatska! - Progressivni savez (Naprijed Hrvatska!)	0,00	0,00	0,00	140.555,00	0,00	140.555,00	0,1
13.	Održivi razvoj Hrvatske (ORaH)	0,00	2.000,00	144.484,00	585.559,00	20.789,00	752.832,00	0,5
14.	Pametno (Pametno)	0,00	0,00	0,00	220.551,00	23,00	220.574,00	0,1
15.	Primorsko goranski savez (PGS)	0,00	379.435,00	0,00	6.000,00	32.474,00	417.909,00	0,3
16.	Stranka demokratske akcije Hrvatske (SDA Hrvatske)	0,00	41.758,00	0,00	28.650,00	173.201,00	243.609,00	0,2
17.	Stranka umirovljenika (SU)	0,00	95.649,00	0,00	65.803,00	6,00	161.458,00	0,1

Redni broj	Politička stranka	Prihodi iz državnog proračuna	Prihodi iz proračuna lokalnih jedinica	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	Drugi prihodi	Ukupno	Udjel u %
	1	2	3	4	5	6	7	8
18.	U ime obitelji - Projekt Domovina (U ime obitelji)	0,00	0,00	0,00	310.257,00	5,00	310.262,00	0,2
19.	Zeleni savez (Zeleni)	0,00	107.796,00	0,00	0,00	1.246,00	109.042,00	0,1
20.	Željko Kerum - Hrvatska građanska stranka (HGS)	742.765,00	615.840,00	0,00	559,00	3.293,00	1.362.457,00	0,9
	Ukupno	1.495.531,00	2.734.616,00	330.878,00	2.360.194,00	401.606,00	7.322.825,00	4,7
	SVEUKUPNO	73.227.814,00	37.186.897,00	11.425.974,00	22.479.632,00	11.045.824,00	155.366.141,00	100,0

* Istarski demokrati - Democratici Istriani (ID-DI) - prihodi iz proračuna lokalne jedinice u iznosu 800,00 kn pogrešno su evidentirani u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima u okviru računa prihoda od dobrovoljnih priloga (donacija)

Prema izvještajima o prihodima i rashodima za 2015., vrijednosno najznačajniji prihodi ostvareni su iz državnog proračuna u iznosu 73.227.814,00 kn, a odnose se na prihode za financiranje redovnog poslovanja u iznosu 52.877.814,00 kn, prihode od naknada troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor u iznosu 20.340.000,00 kn te druge prihode iz proračuna u iznosu 10.000,00 kn.

Prihodi za financiranje redovnog poslovanja u iznosu 52.877.814,00 kn, ostvareni su na temelju odredbi Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe te Odluke o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka i nezavisnih zastupnika u 2015. (Narodne novine 147/14), koju je donio Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskoga sabora u prosincu 2014.

Prihodi od naknada troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor u iznosu 20.340.000,00 kn, ostvareni su na temelju Odluke o visini naknade troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor (Narodne novine 108/15), prema kojoj pravo na naknadu troškova imaju političke stranke koje na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor dobiju više od 5,0 % važećih glasova birača izborne jedinice, te odlukama Državnog izbornog povjerenstva o pravu na naknadu i visini naknade, kao i isplati naknade troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor iz siječnja 2016. Naknada iznosi 180.000,00 kn za svako zastupničko mjesto. Prema navedenim odlukama, političkim strankama je za naknadu troškova izborne promidžbe raspoređeno 26.370.000,00 kn za osvojeno 141 zastupničko mjesto i tri zastupnika pripadnika srpske nacionalne manjine. Sredstva su doznačena na posebne račune otvorene za financiranje troškova izborne promidžbe (političkih stranaka i političkih stranaka - nositelja koalicijskih lista) u siječnju 2016., za što su u poslovnim knjigama političkih stranaka u 2015. evidentirani prihodi u iznosu 20.340.000,00 kn, a u poslovnim knjigama političkih stranaka u 2016. u iznosu 5.777.451,00 kn, (u odnosu na raspoređena sredstva za naknadu troškova izborne promidžbe, razlika u iznosu 252.549,00 kn se odnosi na korištena sredstva za podmirenje troškova izborne promidžbe jedne političke stranke - Laburisti, koja nisu evidentirana na računu prihoda i rashoda te stranke).

Drugi prihodi iz državnog proračuna iskazani u iznosu 10.000,00 kn, odnose se na prihode za naknadu dijela troškova izborne promidžbe prema sporazumu zaključenom s političkom strankom u 2011., s kojom je druga politička stranka bila u koaliciji na parlamentarnim izborima 2011. (HČSP).

Prihodi iz proračuna lokalnih jedinica ostvareni u iznosu 37.186.897,00 kn, odnose se na sredstva koja su lokalne jedinice rasporedile političkim strankama za financiranje redovnog rada i naknadu troškova izborne promidžbe (za ponovljene izbore načelnika, gradonačelnika i župana te njihovih zamjenika) u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe. Pravo na redovito godišnje financiranje iz proračuna lokalne jedinice imaju političke stranke koje imaju člana u predstavničkom tijelu lokalne jedinice i članovi predstavničkih tijela lokalnih jedinica izabrani s liste grupe birača. Odluku o raspoređivanju sredstava iz proračuna lokalne jedinice donosi predstavničko tijelo. Pravo na naknadu troškova izborne promidžbe iz proračuna lokalne jedinice imaju političke stranke i liste grupe birača koje na izborima za članove predstavničkih tijela lokalnih jedinica dobiju najmanje jednog člana predstavničkog tijela te kandidati koji na izborima za općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba i njihove zamjenike, dobiju najmanje 10,0 % važećih glasova birača od ukupnog broja birača koji su izašli na izbore.

Političke stranke su u financijskim izvještajima za 2015. iskazale prihode od članarina i članskih doprinosa u iznosu 11.425.974,00 kn. Članarina, odnosno članski doprinos, prema Zakonu o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, redoviti je novčani iznos što ga član političke stranke plaća na način i pod uvjetima utvrđenim statutom ili drugim aktom političke stranke. Navedeni prihodi se odnose na 21 političku stranku (14 parlamentarnih i sedam izvanparlamentarnih), a 17 političkih stranaka nije iskazalo prihode od članarina i članskih doprinosa (četiri parlamentarne i 13 izvanparlamentarnih).

Prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, političke stranke mogu stjecati dobrovoljne priloge (donacije), koje čine povremene ili redovite uplate kojima fizičke ili pravne osobe dobrovoljno daju novac, odnosno pružaju usluge ili daju proizvode bez naplate, političkoj stranci za njihov politički rad, odnosno za financiranje izborne promidžbe. Prema izvještajima o prihodima i rashodima za 2015., političke stranke su ostvarile prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 22.479.632,00 kn, a prema izvještajima o ostvarenim donacijama za potporu političkog djelovanja u iznosu 21.857.110,00 kn. Razlika u iznosu 622.522,00 kn se odnosi na druge vrste prihoda koje je šest političkih stranaka (A-HSS, HGS, OraH, SDA Hrvatske, Stranka rada i solidarnosti, Živi zid) iskazalo u okviru prihoda od dobrovoljnih priloga (donacija), a između ostalog, se odnose na prihode političkih stranaka na temelju međusobnih sporazuma (koalicijskih partnera), sredstva prenesena s posebnih računa za financiranje izborne promidžbe, prihode od uplate kandidata političke stranke za izbor Predsjednika Republike Hrvatske i konverzije. Ostvareni prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija), odnose se na primljene dobrovoljne priloge (donacije) u novcu u iznosu 20.873.425,00 kn i dobrovoljne priloge (donacije) primljene u proizvodima ili uslugama u vrijednosti 983.685,00 kn. Političke stranke su u 2015. primile dobrovoljne priloge (donacije) od 1 802 fizičke osobe u iznosu 12.075.689,00 kn i 702 pravne osobe u iznosu 9.780.821,00 kn te četiri dobrovoljna priloga (donacije) iz anonimnih izvora u iznosu 600,00 kn (Živi zid).

Drugi prihodi ostvareni u iznosu 11.045.824,00 kn, odnose se, između ostalog, na prenesena sredstva koja su političkim strankama uplatile druge političke stranke (koalicijski partneri) na temelju međusobnih sporazuma za sufinanciranje izborne promidžbe, prihode od otpisa zastarjelih obveza prema dobavljačima te prihode od imovine, kamata, tečajnih razlika, zakupa, naplaćenih otpisanih potraživanja i prodaje stanova na kojima postoji stanarsko pravo i naknade šteta.

3.2. Rashodi

Prema izvještajima o prihodima i rashodima za 2015., ukupni rashodi političkih stranaka iskazani su u iznosu 157.364.108,00 kn, a odnose se na rashode za zaposlene u iznosu 24.705.968,00 kn, rashode za promidžbu i informiranje u iznosu 38.020.457,00 kn, druge materijalne rashode u iznosu 82.430.398,00 kn, rashode amortizacije u iznosu 2.293.115,00 kn, financijske rashode u iznosu 2.081.961,00 kn, rashode za donacije (pomoći) u iznosu 3.975.104,00 kn te druge rashode u iznosu 3.857.105,00 kn.

S obzirom na to da su ukupni prihodi političkih stranaka za 2015. iznosili 155.366.141,00 kn, a ukupni rashodi 157.364.108,00 kn, manjak prihoda na koncu 2015. iznosi 1.997.967,00 kn (16 političkih stranaka je iskazalo višak prihoda nad rashodima u iznosu 3.715.527,00 kn, a 22 političke stranke iskazale su manjak u iznosu 5.713.494,00 kn). Manjak prihoda nad rashodima političke stranke su podmirile iz viška prihoda prenesenih iz prethodnih godina ili su planirale pokriti manjak u sljedećem razdoblju.

U tablici u nastavku daju se podaci o ostvarenim rashodima revizijom obuhvaćenih političkih stranaka za 2015., prema vrstama.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi političkih stranaka za 2015., prema vrstama

u kn

Redni broj	Politička stranka	Rashodi za zaposlene	Materijalni rashodi		Rashodi za amortizaciju	Financijski rashodi	Rashodi za donacije (pomoći)	Drugi rashodi	Ukupno	Udjel u %	Višak/manjak
			Rashodi za promidžbu i informiranje	Drugi materijalni rashodi							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Parlamentarne stranke											
1.	Bandić Milan 365 - Stranka rada i solidarnosti (Stranka rada i solidarnosti)	0,00	1.383.521,00	397.357,00	0,00	1.241,00	0,00	2.838,00	1.784.957,00	1,1	-764.160,00
2.	Blok umirovljenici zajedno (BUZ)	0,00	4.903,00	172.476,00	47.638,00	13.676,00	0,00	8.300,00	246.993,00	0,2	-73.330,00
3.	Hrast - Pokret za uspješnu Hrvatsku	44.384,00	0,00	402.562,00	0,00	7.289,00	1.200,00	0,00	455.435,00	0,3	-101.631,00
4.	Hrvatska demokratska zajednica (HDZ)	10.432.924,00	16.420.844,00	27.662.912,00	579.560,00	803.707,00	2.164.926,00	866.418,00	58.931.291,00	37,4	1.043.539,00
5.	Hrvatska narodna stranka - liberalni demokrati (HNS)	3.458.940,00	903.037,00	4.140.806,00	366.968,00	101.151,00	3.568,00	2.346.687,00	11.321.157,00	7,2	484.958,00
6.	Hrvatska seljačka stranka (HSS)	758.807,00	1.282.368,00	3.687.227,00	102.358,00	39.355,00	32.960,00	42.851,00	5.945.926,00	3,8	-819.895,00
7.	Hrvatska socijalno-liberalna stranka (HSLHS)	219.312,00	180.406,00	927.020,00	56.426,00	43.591,00	310.335,00	79.423,00	1.816.513,00	1,2	-441.903,00
8.	Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević (HSP AS)	242.990,00	178.679,00	1.517.485,00	56.093,00	23.101,00	44.749,00	0,00	2.063.097,00	1,3	-247.623,00
9.	Hrvatska stranka umirovljenika (HSU)	205.883,00	617.089,00	2.224.014,00	19.853,00	24.861,00	76.947,00	68.558,00	3.237.205,00	2,1	-305.855,00
10.	Hrvatski demokratski savez Slavonije i Baranje (HDSSB)	369.817,00	843.388,00	2.632.698,00	71.172,00	35.885,00	56.320,00	25.496,00	4.034.776,00	2,6	799.831,00
11.	Hrvatski laburisti - Stranka rada (Laburisti)	668.475,00	833.470,00	1.296.406,00	58.604,00	7.948,00	26.142,00	4,00	2.891.049,00	1,8	368.196,00
12.	Istarski demokratski sabor (IDS-DDI)	691.713,00	1.197.251,00	1.939.669,00	146.126,00	55.000,00	14.839,00	1.281,00	4.045.879,00	2,6	287.161,00
13.	Most nezavisnih lista (MOST)	0,00	1.008.448,00	379.739,00	0,00	19.506,00	54.300,00	4.294,00	1.466.287,00	0,9	-943.616,00
14.	Narodna stranka - reformisti (REFORMISTI)	0,00	1.340.329,00	341.085,00	1.883,00	14.356,00	37.876,00	0,00	1.735.529,00	1,1	-535.891,00
15.	Nezavisna lista Stipe Petrina (NLSP)	0,00	236.797,00	213.224,00	1.800,00	1.194,00	0,00	2.200,00	455.215,00	0,3	237.443,00
16.	Samostalna demokratska srpska stranka (SDSS)	550.532,00	163.163,00	1.151.841,00	29.144,00	27.587,00	142.790,00	0,00	2.065.057,00	1,3	-322.240,00
17.	Socijaldemokratska partija Hrvatske (SDP)	6.414.050,00	9.111.948,00	29.642.347,00	644.087,00	702.139,00	535.458,00	67.750,00	47.117.779,00	29,9	-773.825,00
18.	Živi zid	0,00	317.675,00	109.420,00	4.270,00	1.791,00	0,00	0,00	433.156,00	0,3	104.856,00
	Ukupno	24.057.827,00	36.023.316,00	78.838.288,00	2.185.982,00	1.923.378,00	3.502.410,00	3.516.100,00	150.047.301,00	95,4	-2.003.985,00
Izvanparlamentarne stranke											
1.	Akcija mladih (AM)	85.215,00	17.117,00	131.192,00	8.625,00	2.422,00	12.995,00	0,00	257.566,00	0,2	3.093,00
2.	Autohtona - Hrvatska seljačka stranka (A-HSS)	0,00	8.172,00	181.705,00	0,00	2.552,00	4.000,00	2.939,00	199.368,00	0,1	196,00
3.	Bošnjačka demokratska stranka Hrvatske (BDSH)	250,00	4.500,00	306.037,00	3.347,00	1.627,00	224.423,00	3.535,00	543.719,00	0,3	-74.481,00
4.	Demokratski centar (DC)	0,00	6.770,00	494.767,00	55,00	6.364,00	29.000,00	89.245,00	626.201,00	0,4	-37.255,00
5.	Demokratski savez nacionalne obnove (DESNO)	0,00	82.028,00	64.676,00	0,00	788,00	0,00	0,00	147.492,00	0,1	-146,00
6.	Dubrovački demokratski sabor (DDS)	0,00	141.259,00	91.145,00	7.803,00	798,00	23.554,00	0,00	264.559,00	0,2	-5.553,00
7.	Hrvatska čista stranka prava (HCSP)	4.196,00	9.225,00	146.488,00	2.664,00	2.805,00	40.322,00	0,00	205.700,00	0,1	14.786,00
8.	Hrvatska konzervativna stranka (HKS)	0,00	162.443,00	155.975,00	0,00	2.463,00	3.000,00	0,00	323.881,00	0,2	-6.247,00
9.	Hrvatska stranka prava (HSP)	186.025,00	8.473,00	218.859,00	9.568,00	100.228,00	0,00	10,00	523.163,00	0,3	3.792,00
10.	Hrvatska zora stranka naroda (HZ)	58.483,00	115.379,00	130.296,00	3.592,00	6.466,00	0,00	5.633,00	319.849,00	0,2	-123.930,00
11.	Istarski demokrati - Democratici Istriani (ID-	0,00	185.957,00	161.662,00	0,00	1.007,00	40.000,00	0,00	388.626,00	0,2	29.748,00

Redni broj	Politička stranka	Rashodi za zaposlene	Materijalni rashodi		Rashodi za amortizaciju	Financijski rashodi	Rashodi za donacije (pomoći)	Drugi rashodi	Ukupno	Udjel u %	Višak/manjak
			Rashodi za promidžbu i informiranje	Drugi materijalni rashodi							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	DI)										
12.	Naprijed Hrvatska! - Progresivni savez (Naprijed Hrvatska!)	0,00	1.125,00	204.902,00	0,00	371,00	0,00	0,00	206.398,00	0,1	-65.843,00
13.	Održivi razvoj Hrvatske (ORaH)	59.222,00	415.902,00	270.104,00	2.854,00	6.160,00	0,00	1.028,00	755.270,00	0,5	-2.438,00
14.	Pametno (Pametno)	0,00	120.310,00	98.432,00	0,00	0,00	0,00	540,00	219.282,00	0,1	1.292,00
15.	Primorsko goranski savez (PGS)	12.024,00	22.294,00	225.826,00	20.860,00	12.945,00	0,00	62.979,00	356.928,00	0,2	60.981,00
16.	Stranka demokratske akcije Hrvatske (SDA Hrvatske)	0,00	27.882,00	160.204,00	10.021,00	2.437,00	27.000,00	43.438,00	270.982,00	0,2	-27.373,00
17.	Stranka umirovljenika (SU)	0,00	3.275,00	163.966,00	8.750,00	1.457,00	0,00	0,00	177.448,00	0,1	-15.990,00
18.	U ime obitelji - Projekt Domovina (U ime obitelji)	0,00	214.384,00	77.368,00	0,00	584,00	0,00	450,00	292.786,00	0,2	17.476,00
19.	Zeleni savez (Zeleni)	23.625,00	22.336,00	0,00	0,00	2.015,00	0,00	85.335,00	133.311,00	0,1	-24.269,00
20.	Željko Kerum - Hrvatska građanska stranka (HGS)	219.101,00	428.310,00	308.506,00	28.994,00	5.094,00	68.400,00	45.873,00	1.104.278,00	0,7	258.179,00
	Ukupno	648.141,00	1.997.141,00	3.592.110,00	107.133,00	158.583,00	472.694,00	341.005,00	7.316.807,00	4,6	6.018,00
	SVEUKUPNO	24.705.968,00	38.020.457,00	82.430.398,00	2.293.115,00	2.081.961,00	3.975.104,00	3.857.105,00	157.364.108,00	100,0	-1.997.967,00

* Višak/manjak je utvrđen kao razlika između ukupnih prihoda (Tablica broj 1, stupac 7) i ukupnih rashoda (Tablica broj 2, stupac 9)

Rashodi za zaposlene ostvareni u iznosu 24.705.968,00 kn, odnose se na plaće 204 zaposlenika političkih stranaka.

Rashodi za promidžbu i informiranje ostvareni u iznosu 38.020.457,00 kn, odnose se na usluge promidžbe putem elektroničkih i tiskanih medija, usluge istraživanja javnog mnijenja, te nabavu promidžbenog materijala. Promidžba je vezana uz izbor zastupnika u Hrvatski sabor, ponovljene odnosno prijevremene izbore u lokalnim jedinicama te redovne aktivnosti političkih stranaka.

Drugi materijalni rashodi ostvareni u iznosu 82.430.398,00 kn, odnose se na rashode za materijal i energiju, intelektualne i osobne usluge, usluge telefona, pošte i prijevoza, usluge tekućeg i investicijskog održavanja, računalne usluge, grafičke i tiskarske usluge, naknade troškova zaposlenima, članovima povjerenstava, volonterima i drugim suradnicima, zakupnine i najamnine, reprezentaciju, komunalne usluge te druge nespomenute materijalne rashode (registracije vozila, premije osiguranja, članarine, kotizacije i obrada tiskovina).

Rashodi za amortizaciju ostvareni su u iznosu 2.293.115,00 kn, a obuhvaćaju amortizaciju građevinskih objekata, računalne opreme, uredskog namještaja, uređaja, vozila i druge imovine u vlasništvu političkih stranaka. Obračun amortizacije je obavljen prema odredbama Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i Računskom planu.

Financijski rashodi ostvareni u iznosu 2.081.961,00 kn, odnose se na bankarske usluge i usluge platnog prometa, kamate za primljene kredite od poslovnih banaka, negativne tečajne razlike i zatezne kamate.

Rashodi za donacije (pomoći) ostvareni u iznosu 3.975.104,00 kn, odnose se na donacije za financiranje izborne promidžbe drugim političkim strankama na temelju međusobnih sporazuma, donacije kandidatima za izbor predsjednika Republike Hrvatske i za prijevremene izbore za izbor općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika te članove predstavničkih tijela lokalnih jedinica kao i donacije zakladama, udrugama te drugim interesnim i ugroženim skupinama na temelju zamolbi.

Drugi rashodi ostvareni u iznosu 3.857.105,00 kn, odnose se na doznačena sredstva za financiranje izborne promidžbe na temelju međustranačkih sporazuma koalicijskim partnerima i drugim političkim strankama za parlamentarne izbore, prijenos sredstava za lokalne izbore, naknade štete, novčane kazne, rashode po sudskom rješenju (sudskim nagodbama i presudama), pristojbe i otpisana potraživanja.

3.3. Imovina, obveze i vlastiti izvori

Na dan 31. prosinca 2015., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora političkih stranaka obuhvaćenih revizijom je iskazana u iznosu 92.023.803,00 kn. Vrijednosno značajniju imovinu te obveze i vlastite izvore u ukupnom iznosu 88.920.820,00 kn ili 96,6 % iskazale su parlamentarne političke stranke, dok su izvanparlamentarne političke stranke iskazale imovinu te obveze i vlastite izvore u ukupnom iznosu 3.102.983,00 kn ili 3,4 %.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine, obveza i vlastitih izvora koncem 2015., revizijom obuhvaćenih političkih stranaka.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora političkih stranaka koncem 2015.

u kn

Redni broj	Opis	31. prosinca 2015.	Udjel u %
	1	2	3
1.	Nefinancijska imovina	45.161.193,00	49,1
2.	Financijska imovina	46.862.610,00	50,9
2.1.	Novac u banci i blagajni	15.097.901,00	16,4
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od radnika, potraživanja za više plaćene poreze i drugo	9.050.292,00	9,8
2.3.	Zajmovi	992.018,00	1,1
2.4.	Dionice i udjeli u glavnici	526.000,00	0,6
2.5.	Potraživanja za prihode poslovanja	21.046.827,00	22,9
2.6.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda (aktivna vremenska razgraničenja)	149.572,00	0,1
Ukupno imovina		92.023.803,00	100,0
3.	Obveze	71.655.170,00	77,9
3.1.	Obveze za rashode	27.290.750,00	29,7
3.2.	Obveze za kredite i zajmove	40.395.499,00	43,9
3.3.	Odgodeno plaćanje rashoda i prihodi budućeg razdoblja (pasivna vremenska razgraničenja)	3.968.921,00	4,3
4.	Vlastiti izvori	20.368.633,00	22,1
Ukupno obveze i vlastiti izvori		92.023.803,00	100,0
Izvanbilančni zapisi		2.451.952,00	-

Nefinancijska imovina u vrijednosti 45.161.193,00 kn, odnosi se na vrijednost uredske opreme i namještaja, komunikacijske opreme, prijevoznih sredstava i druge nefinancijske imovine, nakon izvršenog ispravka vrijednosti, koja je nabavljena tijekom 2015. i prethodnih godina.

U okviru financijske imovine, vrijednosno su najznačajnija potraživanja za prihode poslovanja iskazana u iznosu 21.046.827,00 kn, od čega se na parlamentarne političke stranke odnosi 20.426.580,00 kn ili 97,0 %, a izvanparlamentarne političke stranke 620.247,00 kn ili 3,0 %. Potraživanja za prihode poslovanja odnose se na potraživanja od državnog proračuna za naknadu troškova izborne promidžbe i od nefinancijske imovine. Također, značajan je novac u banci i blagajni, iskazan u iznosu 15.097.901,00 kn, od čega se 13.974.262,00 kn ili 92,6 % odnosi na parlamentarne političke stranke, a 1.123.639,00 kn ili 7,4 % na izvanparlamentarne političke stranke.

Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od radnika te potraživanja za više plaćene poreze i drugo iskazani su u iznosu 9.050.292,00 kn, od čega se 8.351.937,00 kn ili 92,3 % odnosi na parlamentarne političke stranke (potraživanja u vezi s prodanim stanovima na kojima je postojalo stanarsko pravo).

Zajmovi su iskazani u iznosu 992.018,00 kn, od čega se 965.767,00 kn ili 97,4 % odnose na pet političkih stranaka (HDZ, HSLŠ, SDSS, DDS, PGS) za dane zajmove trgovačkom društvu u suvlasništvu političke stranke te pozajmice fizičkim i pravnim osobama.

Obveze su iskazane u iznosu 71.655.170,00 kn, od čega se na parlamentarne političke stranke odnosi 70.312.370,00 kn ili 98,1 % a na izvanparlamentarne 1.342.800,00 kn ili 1,9 %.

Obveze za rashode u iznosu 27.290.750,00 kn, odnose se na obveze za zaposlene, obveze za materijalne rashode (prema dobavljačima i druge obveze za financiranje rashoda poslovanja) i obveze za financijske rashode.

Od ukupno iskazanih obveza za kredite i zajmove u iznosu 40.395.499,00 kn, obveze u iznosu 36.828.795,00 kn ili 91,2 %, odnose se na tri parlamentarne političke stranke (HDZ, HNS, SDP) i to za kredite i pozajmice u vezi s financiranjem izborne promidžbe (za izbor zastupnika u Hrvatski sabor, lokalne i predsjedničke izbore), obrtna sredstva, kupovinu poslovnog prostora i financijski najam vozila.

Odgođeno plaćanje rashoda i prihode budućeg razdoblja (pasivna vremenska razgraničenja) u iznosu 3.968.921,00 kn iskazalo je jedanaest političkih stranaka, a odnose se na potraživanja u vezi s prodajom stanova na kojima postoji stanarsko pravo u iznosu 3.525.968,00 kn ili 88,8 % (SDP), te najamninu, potraživanja za članarinu za 2015. kao i plaćene članarine za 2016., doniranu dugotrajnu imovinu u iznosu 442.953,00 kn ili 11,2 %.

Izvanbilančni zapisi su iskazani u iznosu 2.451.952,00 kn, a odnose se na evidentiranu vrijednost zgrade u vlasništvu političke stranke za koju se vodi postupak uknjižbe u zemljišne knjige, poslovnog prostora za koji politička stranka vodi postupak utvrđivanja vlasništva, te vrijednost vozila nabavljenih putem operativnog najma (SDP i SDA Hrvatske).

3.4. Nalazi revizije

Financijskom revizijom političkih stranaka za 2015., utvrđene su nepravilnosti koje se odnose na izvršenje naloga i preporuka iz prošle revizije, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, prihode, rashode te financiranje izborne promidžbe.

- Izvršenje naloga i preporuka iz prošle revizije

Revizijom je provjereno je li politička stranka postupila prema nalogima i preporukama iz prošle revizije. Propusti i nepravilnosti su utvrđene kod 16 političkih stranaka, za koje je u prošloj reviziji dano 159 naloga i preporuka. Utvrđeno je da je postupljeno prema 69 ili 43,4 % naloga i preporuka, 19 ili 11,9 % je u postupku izvršenja, a prema 71 ili 44,7 % naloga i preporuka nije postupljeno. Političke stranke su i nadalje u obvezi postupiti prema danim nalogima i preporukama.

- Sustav unutarnjih kontrola

Sustav unutarnjih kontrola treba osigurati zakonito, ekonomično i učinkovito upravljanje financijskim sredstvima i drugom imovinom te povećati odgovornost osoba uključenih u raspolaganje imovinom.

Odredbama članaka 3. i 4. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, propisana su načela sustava financijskog poslovanja neprofitnih organizacija, prema kojima se poslovanje neprofitne organizacije treba temeljiti na načelu dobrog financijskog upravljanja i kontrola te načelu javnosti i transparentnosti.

Financijsko upravljanje i kontrole su sustav unutarnjih kontrola kojima se osigurava, upravljajući rizicima, razumna sigurnost da će se u ostvarivanju ciljeva neprofitne organizacije sredstva koristiti namjenski, etično, ekonomično, djelotvorno i učinkovito. Uspostavom kontrolnih aktivnosti koje se temelje na pisanim pravilima i načelima, postupcima i drugim mjerama osigurava se ostvarenje ciljeva poslovanja smanjenjem rizika na prihvatljivu razinu.

Revizijom je utvrđeno da dvije političke stranke (BDSH, OraH) nemaju učinkovit sustav unutarnjih kontrola te su uočene slabosti u dijelu koji se odnosi na izvršenje naloga i preporuka revizije za 2014., planiranju, računovodstvenom poslovanju (poslovne knjige, popis imovine i obveza), prihodima, trošenju sredstava i izvješćivanju o ostvarenju godišnjeg programa rada i financijskog plana te kod poslovnih prostora koje politička stranka koristi.

Revizijom je ocijenjeno da bi se uspostavom učinkovitijeg sustava unutarnjih kontrola pridonijelo unaprjeđenju pravilnosti poslovanja političkih stranaka, te je Ured dao naloge i preporuke za poduzimanje aktivnosti za uspostavu učinkovitijeg sustava unutarnjih kontrola s ciljem osiguranja pravilnosti u poslovanju, kao i sprječavanja i otklanjanja pogrešaka i obavljanja nadzora financijsko-materijalnog poslovanja političke stranke u skladu s unutarnjim aktima (statut, pravilnik).

Jedna od važnijih zadaća vrhovnih revizijskih institucija je promicanje visokih etičkih standarda i vrijednosti u javnom sektoru te je jedan od ciljeva revizije financijskih izvještaja i poslovanja političkih stranaka bio provjeriti jesu li političke stranke donijele kodeks etike i/ili druge dokumente kojima su određena pravila ponašanja, pravila za sprječavanje sukoba interesa te visoki i jasni standardi etičkog ponašanja, koje trebaju poštivati zaposlenici i članovi političke stranke, a posebno članovi političke stranke koji obnašaju javne i političke dužnosti te kako se navedena pravila primjenjuju u političkim i drugim aktivnostima u vezi s djelovanjem političke stranke. Za političku stranku (BDSH) koja nije donijela kodeks etike, odnosno pravila ponašanja, Ured je predložio njegovo donošenje i informiranje svih članova političke stranke o kodeksu etike uz izobrazbu, kako bi se osiguralo da članovi poštuju određena pravila ponašanja i etičke vrijednosti.

- **Planiranje**

Prema odredbama članka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, političke stranke mogu financijska sredstva koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom, odnosno programom rada i godišnjim financijskim planom.

Godišnji program rada treba sadržavati opis glavnih aktivnosti, iznos potrebnih sredstava te izvore financiranja za određeno razdoblje, kako bi se omogućilo učinkovito upravljanje i kontrola financijskog poslovanja političke stranke. Financijski plan treba biti usklađen s godišnjim programom rada i mora sadržavati pregled planiranih prihoda i rashoda za tekuću godinu, prema vrstama prihoda i rashoda utvrđenim u računskom planu za neprofitne organizacije.

Revizijom je utvrđeno da su sve političke stranke donijele godišnji program rada i financijski plan. Kod pet političkih stranaka (BDSH, HSLS, HZ, OraH, Zeleni), utvrđene su nepravilnosti koje se odnose na sadržaj godišnjeg programa rada. U pravilu su političke stranke odredile aktivnosti koje planiraju provesti tijekom godine, ali u godišnjem programu rada nisu navele potrebna sredstva i izvore financiranja planiranih aktivnosti. Također, s obzirom na to da se ostvarenje rashoda ne prati po aktivnostima, ne može se kontrolirati jesu li ostvarena sredstva korištena za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada. U vezi sadržaja, nepravodobnog donošenja i načina usvajanja financijskog plana za 2015., utvrđene su nepravilnosti kod tri političke stranke (BDSH, DC, HSP AS). Financijskim planom prihodi i rashodi nisu realno planirani, odnosno kod značajnijih odstupanja ostvarenih i planiranih prihoda i rashoda nisu donesene izmjene financijskog plana.

S obzirom na to da političke stranke prema Zakonu o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, financijska sredstva mogu koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih programom rada, Ured je mišljenja da sve političke stranke trebaju sastaviti godišnje financijske planove i programe rada, na način koji osigurava učinkovito upravljanje i kontrolu financijskog poslovanja te postupanje u skladu s propisima. S obzirom na navedeno, Ured je dao naloge i preporuke za pravodobno donošenje godišnjeg programa rada i financijskog plana, godišnjim programom rada planirati potrebna sredstva za financiranje pojedinih aktivnosti i izvore financiranja, realnije planiranje prihoda i rashoda financijskim planom, kao i poduzimati aktivnosti na praćenju i realizaciji ciljeva iz programa rada.

- **Računovodstveno poslovanje**

Revizijom računovodstvenog poslovanja političkih stranaka obuhvaćeni su financijski izvještaji, poslovne knjige i evidentiranje poslovnih događaja, popis imovine i obveza, potraživanja i obveze te objava podataka.

Političke stranke su obvezne sastavljati godišnje financijske izvještaje za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca i dostaviti ih Uredu u roku 60 dana nakon isteka obračunskog razdoblja. Uz financijske izvještaje, političke stranke su dužne dostaviti godišnji program rada, financijski plan te izvješće o primljenim donacijama tijekom godine.

Revizijom je utvrđeno da dvije političke stranke nisu sastavile i dostavile financijske izvještaje i njihove sastavne dijelove Državnom uredu za reviziju u propisanom roku (DC i HSLŠ).

Odredbom članka 28. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, propisano je da financijski izvještaji moraju pružiti objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije te da neprofitna organizacija sastavlja i podnosi financijske izvještaje na razini pravne osobe s uključenim podacima o poslovanju njezinih organizacijskih jedinica.

Revizijom je utvrđeno da pojedine političke stranke (A-HSS, BDSH, HČSP, HSP AS, HSS, Hrast - Pokret za uspješnu Hrvatsku, Naprijed Hrvatska!, Stranka rada i solidarnosti, Živi zid) nisu sastavile temeljne financijske izvještaje na propisan način, odnosno da podaci iskazani u financijskim izvještajima nisu točni i istiniti te nisu istovjetni s podacima evidentiranim u poslovnim knjigama. Zbog navedenog, financijski izvještaji ne pružaju objektivnu i realnu sliku financijskog položaja. Bilješke uz financijske izvještaje, između ostalog, ne sadrže pregled ugovorenih odnosa, koji uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveze ili imovina, podatke o sudskom postupku koji je u tijeku te razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja u odnosu na ostvarenje prethodne godine (A-HSS, BDSH, DC, HČSP, HGS, ID-DI, NLSP, Živi zid).

Političke stranke su za 2015. bile obvezne voditi poslovne knjige u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

Revizijom su utvrđene nepravilnosti kod 20 političkih stranaka, koje se odnose na ustrojavanje i vođenje propisanih poslovnih knjiga.

Odredbama članaka 12., 13. i 14. navedenog Zakona, propisane su sljedeće poslovne knjige: dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Od pomoćnih knjiga se obvezno vode: knjiga dugotrajne i kratkotrajne nefinancijske imovine, knjiga financijske imovine i obveza (potraživanja i obveza, primljenih i izdanih vrijednosnih papira i drugih financijskih instrumenata, potraživanja i obveza po osnovi primljenih zajmova i kredita, te danih zajmova), knjiga blagajni, knjiga ulaznih i izlaznih računa te evidencije putnih naloga i korištenja službenih vozila i danih i primljenih jamstava i garancija, kao i druge pomoćne evidencije prema posebnim propisima i svojim potrebama.

Pojedine političke stranke (A-HSS, BDSH, DC, HČSP, HGS, Hrast - Pokret za uspješnu Hrvatsku, HSLS, HSS, HSU, Laburisti, Naprijed Hrvatska!, OraH), između ostalog, nisu ustrojile pojedine propisane pomoćne knjige (knjigu blagajne, knjigu dugotrajne nefinancijske imovine, knjigu financijske imovine i obveza te evidenciju putnih naloga), nisu evidentirale rashode prema rasporedu računa za neprofitne organizacije ili su poslovne događaje u pojedinim slučajevima evidentirale bez vjerodostojne dokumentacije o navedenim poslovnim događajima, u pojedinim slučajevima odgovorna osoba nije prethodno ovjerila i kontrolirala knjigovodstvene isprave na temelju kojih su evidentirani poslovni događaji ili su poslovni događaji evidentirani na temelju knjigovodstvenih isprava iz kojih se ne može nedvojbeno utvrditi vrsta poslovnog događaja, odnosno pružene usluge. Pojedini prihodi i rashodi nisu evidentirani u poslovnim knjigama ni iskazani u financijskim izvještajima (Hrast - Pokret za uspješnu Hrvatsku, MOST, Stranka rada i solidarnosti, Živi zid).

Prema odredbama članka 17. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, knjiženje i evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama temelji se na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama. Isprava za knjiženje je uredna kada se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj, što znači narav, vrijednost i vrijeme nastanka poslovnog događaja povodom kojeg je sastavljena. Vjerodostojna je ona knjigovodstvena isprava koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj.

Političke stranke nisu evidentirale potraživanja i obveze na propisani način, odnosno potraživanja nisu evidentirana na temelju vjerodostojne dokumentacije, nisu vođene evidencije potraživanja, ne prati se dospelost potraživanja niti su poduzimane mjere za njihovu naplatu (A-HSS, BDSH, DC, HČSP, HSP AS, HSS, Stranka rada i solidarnosti).

Također, pojedine političke stranke nisu vodile evidenciju korištenja službenih vozila, nisu ispostavljale putne naloge vezane uz službena putovanja ili uz putne naloge nisu priložena izvješća sa službenog puta pojedini, a pojedini sastavljeni putni nalozi ne sadrže propisane elemente (BDSH, DC, HČSP, HSP AS, HSS, HSU, ID-DI, Živi zid).

Prema odredbama članka 26. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, prihodi i rashodi se priznaju uz primjenu računovodstvenog načela nastanka događaja. Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija), članarina, pomoći, doprinosa i drugi slični prihodi, priznaju se u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, pod uvjetom da su raspoloživi (naplaćeni) u izvještajnom razdoblju, a mogu se priznati u izvještajnom razdoblju ako su naplaćeni najkasnije do trenutka predočavanja financijskih izvještaja za isto razdoblje. Rashodi se priznaju u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, neovisno o plaćanju.

Revizijom je utvrđeno da tri političke stranke (HSLS, HSS, HSP AS) nisu evidentirale poslovne događaje uz primjenu računovodstvenog načela nastanka događaja, odnosno da su pojedini poslovni događaji koji su nastali u 2014. i prije, evidentirani u poslovnim knjigama tijekom 2015.

Popis imovine i obveza je propisan odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Političke stranke su dužne popisati imovinu i obveze na kraju svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance radi usklađenja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Popis imovine i obveza obavlja povjerenstvo za popis koje se osniva u skladu sa statutom ili drugim najvišim općim aktom neprofitne organizacije (političke stranke). Zakonski zastupnik određuje datum popisa, rokove obavljanja popisa i dostavljanja izvještaja s priloženim popisnim listama. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim, odnosno novčanim izrazima u popisne liste (knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi povjerenstva za popis).

Nakon završetka popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja te ga predati zakonskom predstavniku, koji na temelju navedenog odlučuje o manjkovima, viškovima, otpisu i rashodovanju imovine kao i mjerama protiv osoba odgovornih za manjkove, oštećenja, neusklađenost knjigovodstvenog i stvarnog stanja, zastaru i nenaplativost potraživanja.

Revizijom je utvrđeno da pojedine političke stranke (DC, HSS, HSU, MOST, Naprijed Hrvatska!, OraH, Stranka rada i solidarnosti, Zeleni, Živi zid) nisu obavile popis imovine i obveza u skladu s propisima, odnosno popisom nije obuhvaćena cjelokupna imovina i obveze te nije usklađeno knjigovodstveno sa stvarnim stanjem.

S obzirom na to da poslovne knjige i financijski izvještaji trebaju pružiti istinit, pouzdan i točan pregled sredstava, izvora sredstava te prihoda i rashoda, Ured je naložio obavljanje popisa imovine i obveza, evidentiranje poslovnih događaja i vođenje poslovnih knjiga, kao i sastavljanje i dostavljanje financijskih izvještaja sa sastavnim dijelovima u skladu s propisima.

- **Prihodi**

Odredbama članka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, propisano je da političke stranke mogu radi ostvarivanja svojih političkih ciljeva stjecati prihode od imovine u svojem vlasništvu, članarina, odnosno članskog doprinosa, izdavačke djelatnosti, dobrovoljnih priloga (donacija), prodaje propagandnog materijala, organiziranja stranačkih manifestacija te iz drugih zakonom dopuštenih izvora.

Također, propisano je da se političke stranke mogu financirati iz sredstava državnog proračuna, kao i proračuna lokalnih jedinica, na način i pod uvjetima utvrđenima navedenim Zakonom.

Revizijom je utvrđeno da su političke stranke u 2015. vrijednosno najznačajnije prihode ostvarile iz državnog proračuna, proračuna lokalnih jedinica te dobrovoljnih priloga (donacija). Utvrđeno je da pojedine političke stranke (BUZ, Laburisti) nemaju podatke o iznosima potraživanja od lokalnih jedinica, niti su poduzimale aktivnosti u svrhu naplate prihoda od lokalnih jedinica.

Ured je naložio poduzimati aktivnosti radi ostvarivanja prihoda od lokalnih jedinica u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, odnosno pribaviti odluke predstavničkih tijela lokalnih jedinica o financiranju političkih stranaka iz njihovih proračuna te evidentirati potraživanja u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

Prema odredbama članka 10. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, dobrovoljnim prilogom (donacijom) u smislu navedenog Zakona, smatraju se povremene ili redovite uplate kojima fizičke ili pravne osobe dobrovoljno daju novac, odnosno pružaju usluge ili daju proizvode bez naplate, političkoj stranci, nezavisnom zastupniku, članu predstavničkog tijela lokalne jedinice izabranom s liste grupe birača, te nezavisnoj listi, odnosno listi grupe birača i kandidatu, za njihov politički rad, odnosno za financiranje izborne promidžbe. Za donacije koje se daju u obliku proizvoda ili usluga (uključujući donacije u drugim nenovčanim oblicima, kao što su primjerice pokretna ili nepokretna imovina i imovinska prava), fizičke i pravne osobe dužne su izdati račun na kojem će biti naznačena tržišna vrijednost darovanog proizvoda ili usluge te na kojem je naznačeno da glasi na političku stranku, odnosno na nezavisnog zastupnika, člana predstavničkog tijela lokalne jedinice izabranog s liste grupe birača, odnosno na nezavisnu listu, odnosno listu grupe birača ili kandidata, i da ne podliježe naplati. Političke stranke su dužne voditi evidenciju o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) te izdavati potvrde o primitku dobrovoljnih priloga (donacija).

Revizijom utvrđeni propusti i nepravilnosti u vezi dobrovoljnih priloga (donacija) kod četiri političke stranke (Hrast - Pokret za uspješnu Hrvatsku, ID-DI, MOST, Stranka rada i solidarnosti), odnose se na primljene dobrovoljne priloge (donacije) u većem iznosu od propisanog, uplatu dobrovoljnog priloga (donacije) za potporu političkog djelovanja na poseban račun otvoren za financiranje političkog djelovanja umjesto na središnji račun političke stranke, prijavljivanje dobrovoljnih priloga (donacija) iz nedopuštenih izvora nadležnim tijelima kao i doznačavanje u korist državnog proračuna, neiskazivanje svih primljenih dobrovoljnih priloga (donacija) u izvješću o primljenim donacijama za potporu političkog djelovanja te na istovjetnost objavljenih podataka na mrežnoj stranici s podacima u poslovnim knjigama.

Ured je, između ostalog, naložio evidentiranje prihoda od dobrovoljnih priloga (donacija) u poslovnim knjigama te iskazivanje u financijskim izvještajima u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Također, naložio je primanje dobrovoljnih priloga (donacija) za potporu političkog djelovanja na središnji račun političke stranke, sastavljanje izvješća o donacijama primljenima tijekom godine te u slučaju primanja dobrovoljnih priloga (donacija) iz nedopuštenih izvora postupanje u skladu sa Zakonom o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe.

- **Rashodi**

Prema odredbama članka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, političke stranke mogu financijska sredstva koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom rada i godišnjim financijskim planom. Revizijom je utvrđeno da se kod pojedinih političkih stranaka (AM, BDSH, BUZ, DC, HGS i NLSP te A-HSS, HSLs, HSS, HSP AS, Naprijed Hrvatska!, OraH i Živi zid, čije su nepravilnosti opisane u okviru područja planiranje i računovodstveno poslovanje) ne može potvrditi da su ostvareni rashodi povezani s ostvarenjem ciljeva koji su utvrđeni godišnjim programom rada i financijskim planom (obračun putnih naloga, usluge promidžbe i informiranja, reprezentacija i drugi materijalni troškovi). Također, kod jedne političke stranke (HSP AS) utvrđeno je da naknade za obavljanje aktivnosti nisu obračunane i isplaćene u skladu sa zaključenim ugovorom o djelu.

Ured je naložio korištenje financijskih sredstava isključivo za ostvarenje ciljeva predviđenih godišnjim programom rada i financijskim planom, u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, te obračun i isplatu naknada za obavljanje aktivnosti obavljati u skladu s odredbama ugovora.

- **Financiranje izborne promidžbe**

Koncem 2015. održani su izbori za zastupnike u Hrvatski sabor. Pojedine političke stranke su samostalno predložile stranačke liste, odnosno sudjelovale na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor, a pojedine su zajedno predložile stranačke liste (koalicijska lista) te sudjelovale na izborima kao partneri dviju ili više političkih stranaka.

Izborna promidžba počinje danom objave zbirnih lista izbornih jedinica, a završava 24 sata prije dana održavanja izbora. Političke stranke mogu financirati izbornu promidžbu iz vlastitih sredstava te iz dobrovoljnih priloga (donacija). Vlastita sredstva koja politička stranka namjerava utrošiti za izbornu promidžbu i dobrovoljni prilozima (donacije) za financiranje izborne promidžbe, moraju biti uplaćena na poseban račun za financiranje izborne promidžbe, koji otvaraju političke stranke koje planiraju samostalno sudjelovati na izborima i jedna od političkih stranaka koje su zajedno predložile stranačku listu (ako dvije ili više političkih stranaka sudjeluju na izborima kao koalicijski partneri).

Na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor u 2015., sudjelovalo je osam zajedničkih lista u koje je bilo uključeno 45 političkih stranaka. Posebne račune za financiranje izborne promidžbe otvorilo je osam političkih stranaka prema međusobnom sporazumu. Međusobnim sporazumima političke stranke su utvrdile da zajednički izlaze na izbore, odredile su ciljeve koje žele ostvariti djelovanjem tijekom izborne promidžbe te odnose nakon izbora.

Međusobnim sporazumima nije jasno utvrđen način financiranja troškova izborne promidžbe, odnosno iznos rashoda koji treba sufinancirati svaki koalicijski partneri, obveza uplate i iznos predujma, obračun ukupnih troškova izborne promidžbe te način izvještavanja i evidentiranja rashoda u poslovnim knjigama pojedine političke stranke (na temelju obračuna ili na temelju preslika knjigovodstvenih isprava o poslovnim događajima), kao ni način podjele ostvarene naknade troškova izborne promidžbe iz državnog proračuna (ako ostvare to pravo).

Revizijom je utvrđeno da je osam političkih stranaka na temelju međusobnih sporazuma otvorilo poseban račun za financiranje izborne promidžbe, sastavilo izvješća o troškovima izborne promidžbe te u poslovnim knjigama evidentiralo i u financijskim izvještajima za 2015., iskazalo ukupne troškove izborne promidžbe, koji nisu umanjeni za iznos troškova koji se odnose na druge političke stranke. Većina političkih stranaka (koalicijski partneri) je tijekom izborne promidžbe prenijela sa svojih središnjih računa za redovno poslovanje vlastita sredstva za sufinanciranje troškova izborne promidžbe, što su u svojim poslovnim knjigama evidentirali na računima troškova izborne promidžbe ili rashodima za donacije (pomoći), dok je osam političkih stranaka koje su otvorile posebne račune za financiranje izborne promidžbe u svojim poslovnim knjigama evidentiralo prihode na računima drugih prihoda od donacija koalicijskih partnera. Zbog navedenog razloga, ukupni troškovi izborne promidžbe evidentirani u poslovnim knjigama političkih stranaka koje su zaključile međusobne sporazume veći su od stvarno iskazanih u izvješću o troškovima izborne promidžbe. Također, osam političkih stranaka koje su otvorile posebne račune za financiranje izborne promidžbe, u poslovnim knjigama evidentirale su i u financijskim izvještajima iskazale i veće prihode i troškove izborne promidžbe.

Političke stranke (koalicijski partneri) evidentirali su troškove izborne promidžbe na temelju uplate predujma, umjesto na temelju vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava iz kojih se može potvrditi da je trošak izborne promidžbe stvarno nastao.

S obzirom na to da sadržaj međusobnih sporazuma nije propisan, Ured je predložio političkim strankama da međusobnim sporazumima jasno utvrde međusobna prava i obveze kako bi osigurali preduvjete za transparentno i točno evidentiranje poslovnih događaja u vezi izborne promidžbe u poslovnim knjigama i njihovo iskazivanje u financijskim izvještajima. Osim navedenog, pojedine političke stranke su otvorile poseban račun za financiranje izborne promidžbe u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe te obavljali transakcije, odnosno primale dobrovoljne priloge (donacije) i podmirivale obveze vezane uz troškove izborne promidžbe, prije zaključenja međusobnog sporazuma o zajedničkom izlasku na izbore ili nisu prijavile svoje liste za izbor zastupnika u Hrvatski sabor. Navedeni prihodi i troškovi izborne promidžbe nisu uključeni u izvješće o troškovima izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor, koje su zajednički ostvarile političke stranke potpisnice međusobnih sporazuma. S obzirom na to da propisima nije određen način postupanja političkih stranaka u slučaju ostvarenja prihoda i rashoda po posebnom računu za financiranje izborne promidžbe, prije zaključenja međusobnih sporazuma ili neprijavlivanja liste za izbor zastupnika u Hrvatski sabor, Ured nije davao preporuke ni naloge vezano uz navedeno.

Ured ocjenjuje da je potrebno propisima urediti bitne elemente međusobnih sporazuma političkih stranaka. Također, potrebno je urediti i način postupanja u slučaju kada politička stranka ostvari prihode i troškove izborne promidžbe po posebnom računu za financiranje izborne promidžbe prije zaključenja sporazuma s drugim političkim strankama ili kada samostalno ne prijavi svoju listu za izbor za zastupnike u Hrvatski sabor.

U tablici u nastavku navode se područja u kojima su revizijom za 2015. utvrđene nepravilnosti kod političkih stranaka, a utjecale su na izražavanje uvjetnog, odnosno nepovoljnog mišljenja.

Tablica broj 4

Područja u kojima su utvrđene nepravilnosti kod političkih stranaka,
a utjecale su na izražavanje mišljenja

Redni broj	Politička stranka	Izvršenje naloga i preporuka iz prošle revizije	Sustav unutarnjih kontrola	Planiranje i računovodstveno poslovanje						Prihodi	Rashodi
				Godišnji program rada	Financijski plan	Poslovne knjige	Financijski izvještaji	Popis imovine i obveza	Potraživanja i obveze		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Bandić Milan 365 - Stranka rada i solidarnosti (Stranka rada i solidarnosti)					x	x	x	x	x	
2.	Blok umirovljenici zajedno (BUZ)									x	x
3.	Hrast - Pokret za uspješnu Hrvatsku	x				x	x			x	
4.	Hrvatska seljačka stranka (HSS)	x				x	x	x	x		
5.	Hrvatska socijalno-liberalna stranka (HSLŠ)	x		x		x					
6.	Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević (HSP AS)	x			x	x	x		x		x
7.	Hrvatska stranka umirovljenika (HSU)	x				x		x			
8.	Hrvatski laburisti - Stranka rada (Laburisti)	x				x				x	
9.	Most nezavisnih lista (MOST)					x		x		x	
10.	Nezavisna lista Stipe Petrina (NLSP)	x				x	x				x
11.	Živi zid					x	x	x			
Izvanparlamentarne stranke											
1.	Akcija mladih (AM)	x				x					x
2.	Autohtona - Hrvatska seljačka stranka (A-HSS)	x				x	x		x	x	
3.	Bošnjačka demokratska stranka Hrvatske (BDSH)	x	x	x	x	x	x		x		x
4.	Demokratski centar (DC)	x			x	x	x	x	x		x
5.	Hrvatska čista stranka prava (HČSP)	x				x	x		x		
6.	Hrvatska zora stranka naroda (HZ)	x		x						x	
7.	Istarski demokrati - Democratici Istriani (ID - DI)					x	x			x	
8.	Naprijed Hrvatska! - Progresivni savez (Naprijed Hrvatska!)					x	x	x			
9.	Održivi razvoj Hrvatske (ORaH)	x	x	x		x		x			
10.	Zeleni savez (Zeleni)	x		x		x		x			
11.	Željko Kerum - Hrvatska građanska stranka (HGS)	x				x	x				x

4. REVIZIJA NEZAVISNIH ZASTUPNIKA

Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje šest nezavisnih zastupnika. O financijskim izvještajima i poslovanju svih nezavisnih zastupnika za 2015. izraženo je **bezuovjetno mišljenje**.

U nastavku se navode nezavisni zastupnici za koje je obavljena revizija. Uz ime nezavisnog zastupnika navedeno je i mišljenje iz prošle revizije (ako je obavljena).

Bezuovjetno mišljenje je izraženo za:

- Jakšu Baloevića, nezavisnog zastupnika - bezuovjetno
- Vladimira Bileka, zastupnika za češku i slovačku nacionalnu manjinu - bezuovjetno
- dr. sc. Ivana Grubišića, nezavisnog zastupnika - uvjetno
- Šandora Juhasa, zastupnika za mađarsku nacionalnu manjinu - uvjetno
- Veljka Kajtazi, zastupnika za austrijsku, bugarsku, njemačku, poljsku, romsku, rumunjsku, rusinsku, rusku, tursku, ukrajinsku, vlašku i židovsku nacionalnu manjinu - bezuovjetno
- dr. sc. Furia Radina, zastupnika za talijansku nacionalnu manjinu - bezuovjetno.

4.1. Prihodi

Prema izvještajima o prihodima i rashodima za 2015., ukupni prihodi nezavisnih zastupnika iznosili su 2.269.432,00 kn, a odnose se na prihode iz državnog proračuna za redovan rad i druge prihode.

U tablici u nastavku, daju se podaci o ostvarenim prihodima revizijom obuhvaćenih nezavisnih zastupnika za 2015., prema vrstama.

Tablica broj 5

Ostvareni prihodi nezavisnih zastupnika za 2015., prema vrstama

u kn

Redni broj	Nezavisni zastupnik	Prihodi iz državnog proračuna	Drugi prihodi	Ukupno	Udjel u %
	1	2	3	4	5
1.	Jakša Baloević*	353.698,00	1.013,00	354.711,00	15,6
2.	Vladimir Bilek	509.772,00	137,00	509.909,00	22,5
3.	dr. sc. Ivan Grubišić*	340.131,00	2.440,00	342.571,00	15,1
4.	Šandor Juhas	353.698,00	185,00	353.883,00	15,6
5.	Veljko Kajtazi	353.698,00	185,00	353.883,00	15,6
6.	dr. sc. Furio Radin	353.698,00	777,00	354.475,00	15,6
SVEUKUPNO		2.264.695,00	4.737,00	2.269.432,00	100,0

* S obzirom na to da su nezavisni zastupnici Jakša Baloević i dr. sc. Ivan Grubišić, bili zastupnici 7. saziva Hrvatskoga sabora, sa zastupničkim mandatom do 28. prosinca 2015., u okviru revizije za 2015., provjereno je i postupanje prema odredbama članka 8. Zakona o financiranju političke aktivnosti i izborne promidžbe (zatvaranje posebnog računa za redovito financiranje djelatnosti, neutrošena sredstva te postupanje s nabavljenom imovinom po isteku mandata).

Prihodi iz državnog proračuna u iznosu 2.264.695,00 kn, odnose se na doznačena sredstva iz državnog proračuna u 2015. u iznosu 2.108.621,00 kn, prihode za izbornu promidžbu u iznosu 150.000,00 kn te prihode iskazane na računima za odgođeno plaćanje rashoda i prihode budućeg razdoblja u vezi s neamortiziranom vrijednosti imovine čija je nabava financirana iz državnog proračuna u prethodnom razdoblju u iznosu 6.074,00 kn.

Prihodi za financiranje redovnog poslovanja su ostvareni na temelju odredbi Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe te Odluke o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka i nezavisnih zastupnika u 2015., koju je donio Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskoga sabora u prosincu 2014. Prema navedenoj odluci, nezavisnim zastupnicima su za rad u 2015. raspoređena sredstva u iznosu 2.122.188,00 kn. Prihodi su manje ostvareni za 13.567,00 kn, prema Odluci Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav od 16. rujna 2015., kojom je nezavisnom zastupniku (dr. sc. Ivan Grubišić) obustavljena isplata sredstava za redovito godišnje financiranje, s obzirom na to da nije objavio podatke o donacijama na svojoj mrežnoj stranici, razmjerno vremenskom razdoblju zakašnjenja objave.

Prihodi za izbornu promidžbu u iznosu 150.000,00 kn, odnose se na prijenos sredstava s posebnog računa za financiranje izborne promidžbe na račun za redovno poslovanje nezavisnog zastupnika (Vladimir Bilek), a ostvareni su iz državnog proračuna kao naknada troškova izborne promidžbe, u skladu Odlukom Vlade Republike Hrvatske o visini naknade troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor te odlukama Državnog izbornog povjerenstva o pravu na naknadu i visini naknade troškova izborne promidžbe i isplate navedene naknade iz siječnja 2016.

Drugi prihodi ostvareni u iznosu 4.737,00 kn, odnose se na prihode od imovine (kamate na depozite po viđenju) i otpis iz prethodnih godina.

4.2. Rashodi

Prema izvještajima o prihodima i rashodima za 2015., ukupni rashodi nezavisnih zastupnika su iznosili 2.972.700,00 kn, od čega su najznačajniji rashodi za donacije (pomoći) u iznosu 1.634.743,00 kn, te materijalni rashodi u iznosu 1.037.223,00 kn.

U tablici u nastavku, daju se podaci o ostvarenim rashodima revizijom obuhvaćenih nezavisnih zastupnika za 2015., prema vrstama.

Tablica broj 6

Ostvareni rashodi nezavisnih zastupnika za 2015., prema vrstama

u kn

Redni broj	Nezavisni zastupnik	Rashodi za zaposlene	Materijalni rashodi	Rashodi amortizacije	Financijski rashodi	Rashodi za donacije (pomoći)	Drugi rashodi	Ukupno	Udjel u %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1.	Jakša Baloević*	77.004,00	143.898,00	0,00	2.099,00	542.557,00	0,00	765.558,00	25,8
2.	Vladimir Bilek	75.141,00	126.531,00	6.074,00	762,00	226.175,00	0,00	434.683,00	14,6
3.	dr. sc. Ivan Grubišić*	58.139,00	45.603,00	5.322,00	1.735,00	522.204,00	11.671,00	644.674,00	21,7
4.	Šandor Juhas	0,00	94.275,00	0,00	32.351,00	224.991,00	0,00	351.617,00	11,8
5.	Veljko Kajtazi	0,00	270.602,00	0,00	1.537,00	118.816,00	0,00	390.955,00	13,2
6.	dr. sc. Furio Radin	0,00	356.314,00	26.761,00	1.087,00	0,00	1.051,00	385.213,00	13,0
SVEUKUPNO		210.284,00	1.037.223,00	38.157,00	39.571,00	1.634.743,00	12.722,00	2.972.700,00	100,0

* S obzirom na to da su nezavisni zastupnici Jakša Baloević i dr. sc. Ivan Grubišić, bili zastupnici 7. saziva Hrvatskoga sabora, sa zastupničkim mandatom do 28. prosinca 2015., u okviru revizije za 2015., provjereno je i postupanje prema odredbama članka 8. Zakona o financiranju političke aktivnosti i izborne promidžbe (zatvaranje posebnog računa za redovito financiranje djelatnosti, neutrošena sredstva te postupanje s nabavljenom imovinom po isteku mandata).

Rashodi za donacije (pomoći), odnose se na pomoći dane građanima i udrugama za promidžbu kulturne baštine i sufinanciranje programa nacionalnih manjina, milodare i stipendije u iznosu 1.426.956,00 kn, sredstva za financiranje izborne promidžbe u iznosu 150.000,00 kn, koja je nezavisni zastupnik (Vladimir Bilek) prenio s računa za redovno poslovanje na poseban račun za financiranje izborne promidžbe te donacije dvjema političkim strankama za financiranje izborne promidžbe i političkih aktivnosti u iznosu 57.787,00 kn (Jakša Baloević), prema godišnjim programima rada i financijskim planovima nezavisnih zastupnika.

Materijalni rashodi se odnose na rashode za promidžbu i informiranje (usluge promidžbe u elektroničkim medijima i tisku) u iznosu 101.827,00 kn te druge materijalne rashode u iznosu 935.396,00 kn. Drugi materijalni rashodi se odnose na naknade troškova zaposlenima, rashode za usluge (telefona, pošte i prijevoza, intelektualne i osobne usluge, računalne usluge, zakupnine i najamnine), naknade troškova službenih putovanja, reprezentaciju, naknade za obavljanje aktivnosti osobama izvan radnog odnosa, uredski materijal, energiju i druge nespomenute materijalne rashode.

4.3. Nalazi revizije

Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje nezavisnih zastupnika, odnosno djelokrug, planiranje, računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi te imovina i obveze, radi davanja mišljenja jesu li nezavisni zastupnici obavljali poslovanje, ostvarili prihode i rashode te sastavili financijske izvještaje u skladu s propisima.

Kod nezavisnih zastupnika nisu utvrđene nepravilnosti i propusti koje bi utjecale na istinitost i realnost financijskih izvještaja te pravilnost financijskog poslovanja.

Nezavisnim zastupnicima Jakši Baloeviću i dr. sc. Ivanu Grubišiću, zastupnički mandat je istekao 28. prosinca 2015. U skladu s navedenim, nezavisni zastupnici su zatvorili posebne račune za redovito financiranje svoje djelatnosti (dr. sc. Ivan Grubišić 1. veljače 2016., a Jakša Baloević 1. lipnja 2016.), sastavili financijske izvještaje (dr. sc. Ivan Grubišić za razdoblje od 1. do 31. siječnja 2016., a Jakša Baloević za razdoblje od 1. siječnja do 31. svibnja 2016.), te ih dostavili Državnom uredu za reviziju (dr. sc. Ivan Grubišić 26. veljače 2016., a Jakša Baloević 13. lipnja 2016.) u skladu s propisima, odnosno u roku 30 dana od dana zatvaranja posebnog računa za redovito financiranje svoje djelatnosti. Pri zatvaranju računa, nakon naplate naknade za platni promet za vođenje računa, nezavisni zastupnik Jakša Baloević je preostala sredstva (339.096,00 kn) vratio u državni proračun, dok na računu nezavisnog zastupnika dr. sc. Ivana Grubišića nakon naplate navedene naknade nije bilo sredstava na računu. Imovina nabavljena u prethodnim razdobljima je otkupljena, odnosno razdužena (Jakša Baloević) te donirana (dr. sc. Ivan Grubišić) u skladu s odredbama članka 8. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, kojima je propisano postupanje s imovinom nakon isteka zastupničkog mandata.

5. REVIZIJA ČLANOVA PREDSTAVNIČKIH TIJELA LOKALNIH JEDINICA

Revizija financijskih izvještaja i poslovanja za 2015. obavljena je za dva člana predstavničkih tijela lokalnih jedinica, koji su ostvarili prihode iznad 100.000,00 kn.

O financijskim izvještajima i poslovanju izraženo je:

- **uvjetno mišljenje** (u prošloj reviziji uvjetno) za Brunu Poropata, člana Gradskog vijeća Grada Rovinja i
- **bezuovjetno mišljenje** (u prošloj reviziji bezuvjetno) za Marijanu Puljak, članicu Gradskog vijeća Grada Splita.

5.1. Prihodi

U tablici u nastavku daju se podaci o ostvarenim prihodima članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica za 2015., prema vrstama.

Tablica broj 7

Ostvareni prihodi
članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica
za 2015., prema vrstama

u kn

Redni broj	Član/članica predstavničkog tijela lokalne jedinice	Prihodi iz proračuna lokalne jedinice	Drugi prihodi	Ukupno	Udjel u %
	1	2	3	4	5
1.	Bruno Poropat	41.065,00	539.614,00	580.679,00	74,4
2.	Marijana Puljak	0,00	200.030,00	200.030,00	25,6
SVEUKUPNO		41.065,00	739.644,00	780.709,00	100,0

Prihodi iz proračuna lokalne jedinice ostvareni u iznosu 41.065,00 kn, odnose se na prihode iz proračuna Grada Rovinja u iznosu 41.065,00 kn za redovito godišnje financiranje Brune Poropata.

Drugi prihodi su ostvareni u iznosu 739.644,00 kn, od čega su vrijednosno najznačajniji u iznosu 627.538,00 kn, također ostvareni iz proračuna Grada Rovinja na temelju odluke suda za rad Nezavisne liste Brune Poropata od lipnja 2001. do prosinca 2006. u iznosu 537.778,00 kn te iz proračuna Grada Splita u iznosu 89.760,00 kn za redovito godišnje financiranje Marijane Puljak. Preostali drugi prihodi u iznosu 112.106,00 kn, odnose se na prihode od refundacija zajedničkih troškova rada ureda u iznosu 110.265,00 kn te prihode od kamata na sredstva i depozite po viđenju i otpis obveza u iznosu 1.841,00 kn.

5.2. Rashodi

U tablici u nastavku, daju se podaci o ostvarenim rashodima članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica za 2015., prema vrstama.

Tablica broj 8

Ostvareni rashodi
članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica
za 2015., prema vrstama

u kn

Redni broj	Član/članica predstavničkog tijela lokalne jedinice	Materijalni rashodi	Rashodi amortizacije	Financijski rashodi	Rashodi za donacije (pomoći)	Drugi rashodi	Ukupno	Udjel u %
	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Bruno Poropat	143.623,00	4.776,00	520,00	400.000,00	0,00	548.919,00	69,4
2.	Marijana Puljak	102.657,00	0,00	0,00	0,00	139.155,00	241.812,00	30,6
SVEUKUPNO		246.280,00	4.776,00	520,00	400.000,00	139.155,00	790.731,00	100,0

Materijalni rashodi su ostvareni u iznosu 246.280,00 kn i odnose se na rashode za intelektualne i osobne usluge (odvjetničke usluge, usluge zastupanja u sudskom postupku i pravnog savjetovanja, knjigovodstvene usluge i usluge izrade financijskih izvještaja) u iznosu 124.847,00 kn, zakupnine i najamnine (zakup poslovnog prostora te najam dvorane i uređaja) u iznosu u 44.250,00 kn, usluge promidžbe i informiranja u iznosu 30.777,00 kn, naknadu troškova službenih putovanja u iznosu 19.761,00 kn, reprezentaciju u iznosu 14.721,00 kn, usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu 5.681,00 kn, rashode na temelju ugovora o autorskom djelu za izvedbu glazbenog nastupa u iznosu 2.835,00 kn, uredski materijal u iznosu 2.169,00 kn, računalne usluge u iznosu 561,00 kn te druge materijalne rashode u iznosu 678,00 kn.

Rashodi amortizacije ostvareni su u iznosu 4.776,00 kn. Osnovicu za obračun amortizacije čini trošak nabave dugotrajne imovine, odnosno bruto knjigovodstvena vrijednost, a amortizacija je obračunana linearnom metodom u skladu s odredbama Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu.

Financijski rashodi su ostvareni u iznosu 520,00 kn, a odnose se na plaćanje naknade banci.

Rashodi za donacije (pomoći) ostvareni u iznosu 400.000,00 kn, odnose se na donacije dane političkoj stranci na temelju ugovora o donaciji.

Drugi rashodi su ostvareni u iznosu 139.155,00 kn, od čega se vrijednosno najznačajniji u iznosu 103.019,00 kn odnose se na rashode za zaposlene (plaća zaposlenice ureda s kojom je zaključen ugovor o radu na određeno vrijeme za administrativne i stručne poslove). Porezi i doprinosi su obračunani i uplaćeni u skladu s propisima. Preostali drugi rashodi se odnose na rashode za donacije (pomoći) u novcu i naravi novoosnovanoj političkoj stranci, čija je predsjednica Marijana Puljak u iznosu 30.480,00 kn (u novcu u iznosu 30.000,00 kn za redovito financiranje, te u naravi/hrana u iznosu 480,00 kn za pokretanje humanitarne akcije), naknade troškova prijevoza na posao i s posla u iznosu 3.480,00 kn, druge rashode za zaposlene (božićnica) u iznosu 1.500,00 kn te financijske rashode (naknada za obavljene transakcije i provizija banke) u iznosu 676,00 kn.

5.3. Nalazi revizije

Revizijom utvrđeni propusti i nepravilnosti kod Brune Poropata, člana Gradskog vijeća Grada Rovinja, odnose se na vođenje poslovnih knjiga, sastavljanje financijskih izvještaja, te danu donaciju političkoj stranci u ukupnom iznosu 400.000,00 kn na temelju ugovora o donaciji, što je za 370.000,00 kn više od propisanog.

Kod Marijane Puljak, članice Gradskog vijeća Grada Splita, nisu utvrđene nepravilnosti i propusti koji bi utjecali na istinitost i realnost financijskih izvještaja te pravilnost financijskog poslovanja.

6. DOSTAVLJANJE I OBJAVLJIVANJE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA

Prema odredbama članka 30. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, političke stranke, nezavisni zastupnici i članovi predstavničkih tijela lokalnih jedinica, dužni su sastavljati i podnositi financijske izvještaje na način koji je utvrđen propisima o vođenju računovodstva neprofitnih organizacija. Financijske izvještaje za izvještajno razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca, dužni su dostaviti Uredu u roku 60 dana od dana isteka izvještajnog razdoblja. Uz godišnje financijske izvještaje, kao njihov sastavni dio, dužni su priložiti godišnji program rada i financijski plan te izvješće o donacijama primljenim tijekom godine sa specificiranim podacima o fizičkim i pravnim osobama koje su dale donacije (osobno ime, odnosno naziv i adresa), datumu uplate donacije, odnosno davanja proizvoda ili pružanja usluge bez naplate, o uplaćenom iznosu donacije, odnosno o tržišnoj vrijednosti darovanog proizvoda ili usluge naznačenoj na računu koji ne podliježe naplati te o vrsti svake pojedine donacije.

Također, prema odredbama članka 39. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, političke stranke, nezavisni zastupnici i članovi predstavničkih tijela lokalnih jedinica, dužni su godišnje financijske izvještaje objaviti na svojim mrežnim stranicama, najkasnije do 1. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu. Iznimno od stavka 2. navedenog članka, članovi predstavničkih tijela lokalnih jedinica mogu godišnje financijske izvještaje objaviti na mrežnoj stranici lokalne jedinice u kojoj politički djeluju. Objava godišnjih financijskih izvještaja na mrežnim stranicama lokalne jedinice ne smatra se donacijom. Političke stranke, nezavisni zastupnici te nositelji nezavisnih lista, odnosno nositelji lista grupe birača i kandidati, dužni su u rokovima propisanim za objavu godišnjeg financijskog izvještaja, odnosno financijskog izvještaja za financiranje izborne promidžbe, Državnom izbornom povjerenstvu dostaviti, elektroničkom poštom, podatke o adresi mrežne stranice, odnosno o nazivu i datumu objave dnevnog tiska na kojoj su objavili godišnje financijske izvještaje, odnosno financijske izvještaje o financiranju izborne promidžbe, u skladu s obvezom objave utvrđenoj u stavcima 2. i 3. navedenog članka. Lokalne jedinice su dužne u roku iz stavka 3. navedenog članka, dostaviti Državnom izbornom povjerenstvu, elektroničkom poštom, popis adresa mrežnih stranica na kojima su objavljeni godišnji financijski izvještaji članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica.

Ured je provjerio jesu li političke stranke, nezavisni zastupnici te članovi predstavničkih tijela lokalnih jedinica kojima je mandat u tijeku dostavili financijske izvještaje te jesu li političke stranke i nezavisni zastupnici objavili financijske izvještaje na svojim mrežnim stranicama u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe.

6.1. Političke stranke

U Republici Hrvatskoj je na dan 9. prosinca 2016. djelovalo 160 političkih stranaka, od kojih je 21 parlamentarna² i 139 izvanparlamentarnih. S obzirom na to da su 22 političke stranke osnovane i upisane u Registar političkih stranaka u 2016., a 25 izvanparlamentarnih političkih stranaka je prestalo djelovati tijekom 2015. i 2016., financijske izvještaje za 2015. sa sastavnim dijelovima bile su obvezne dostaviti i objaviti 163 političke stranke (20 parlamentarnih i 143 izvanparlamentarnih).

Financijske izvještaje dostavilo je 115 političkih stranaka (20 parlamentarnih i 95 izvanparlamentarnih), a 48 političkih stranaka nije dostavilo financijske izvještaje (do studenoga 2016.). U propisanom roku financijske izvještaje je dostavilo 99 političkih stranaka (19 parlamentarnih i 80 izvanparlamentarnih), a 16 političkih stranaka (jedna parlamentarna i 15 izvanparlamentarnih političkih stranaka) je financijske izvještaje dostavilo izvan propisanog roka i tijekom obavljanja uvida (od svibnja do studenoga 2016.).

² 8. saziv Hrvatskoga sabora

Financijske izvještaje za 2015. u propisanom roku dostavile su političke stranke (99):

Akcija Bjelovarsko-bilogorska (ABB)
 Akcija mladih (AM)
 Akcija umirovljenici zajedno (AUZ)
 Akcija za bolju Hrvatsku (ABH)
 Aktivni branitelji i umirovljenici Hrvatske (ABU Hrvatske)
 Autohtona - Hrvatska seljačka stranka (A-HSS)³
 Autohtona - Hrvatska stranka prava (A-HSP)
 Autonomna regionalna stranka Hrvatskog primorja, Gorskog kotara, otoka i Rijeke (ARS)
 Bandić Milan 365 - Stranka rada i solidarnosti (Stranka rada i solidarnosti)⁴
 Blok umirovljenici zajedno (BUZ)
 Bošnjačka demokratska stranka Hrvatske (BDSH)
 Dalmatinski demokrati (DD)
 Demokratska kneginečka stranka (DKS)
 Demokratska partija Srba (DPS)
 Demokratska prigorsko-zagrebačka stranka (DPS)
 Demokratska stranka umirovljenika (DSU)
 Demokratska stranka žena (DSŽ)
 Demokratski savez nacionalne obnove (DESNO)
 Dubrovački demokratski sabor (DDS)
 Glas Zaprešića - nezavisna lista (GZ)
 Građanska akcija Lumbarda (G.A.L.)
 Građanska opcija grada Osijeka (GOGO)
 Građanska stranka Sisak (GSS)
 HRAST - Pokret za uspješnu Hrvatsku
 Hrvatska čista stranka prava (HČSP)
 Hrvatska demokratska regionalna stranka (HDRS)
 Hrvatska demokratska seljačka stranka (HDSS)
 Hrvatska demokratska stranka Dalmacije (HDSD)
 Hrvatska demokratska zajednica (HDZ)
 Hrvatska demokršćanska stranka (HDS)
 Hrvatska europska stranka (HES)⁵
 Hrvatska inicijativa za dijalog (HRID)⁶
 Hrvatska konzervativna stranka (HKS)
 Hrvatska narodna stranka - liberalni demokrati (HNS)
 Hrvatska radnička stranka (HRS)
 Hrvatska seljačka stranka (HSS)
 Hrvatska stranka ovršenika (HSO)⁷
 Hrvatska stranka prava - 1861 (HSP-1861)
 Hrvatska stranka prava (HSP)
 Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević (HSP AS)
 Hrvatska stranka pravne države (HSPD)
 Hrvatska stranka reda (HSR)
 Hrvatska stranka umirovljenika (HSU)

³ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 28. srpnja 2016. novi naziv političke stranke je Hrvatska seljačka stranka Braće Radić (HSS Braće Radić)

⁴ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 24. travnja 2015.

⁵ Prema rješenjima Trgovačkog suda u Zagrebu, od 30. prosinca 2015. i 30. svibnja 2016., nad dužnikom - političkom strankom je otvoren stečajni postupak (klauzula pravomoćnosti/ovršnosti 21. lipnja 2016.)

⁶ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 25. studenoga 2015.

⁷ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 6. ožujka 2015.

Hrvatska stranka zelenih - Eko savez (Zeleni)⁸
 Hrvatska zora stranka naroda (HZ)⁹
 Hrvatski demokratski savez Slavonije i Baranje (HDSSB)
 Hrvatski laburisti - Stranka rada (Laburisti)
 Hrvatski oslobodilački pokret (HOP)
 Istarska stranka umirovljenika - Partito Istriano dei pensionati (ISU-PIP)
 Istarski demokrati - Democratici Istriani (ID - DI)
 Istarski demokratski sabor (IDS-DDI)
 Jadranska socijaldemokratska stranka Hrvatske (Jadranski socijaldemokrati - JSD)
 Komunistička partija Hrvatske (KPH)
 Liburnijska stranka (LIST)
 Lista za Rijeku (RI)
 Loza nezavisna lista (LOZA)
 Maksimirska građanska inicijativa - zajedno (MGI - zajedno)
 Međimurska stranka (MS)
 Međimurski demokratski savez (MDS)
 Modeli altruizma u politici (MAP)¹⁰
 Most nezavisnih lista (MOST)
 Naprijed Hrvatska! - Progresivni savez (Naprijed Hrvatska!)¹¹
 Narodna stranka - reformisti (REFORMISTI)
 Naša stranka (NS)
 Nezavisna lista Stipe Petrina (NLSP)
 Nezavisni seljaci Hrvatske (NSH)
 Nova Hrvatska (NH)
 Nova srpska stranka (NSS)
 Novi val - Stranka razvoja (NOVI VAL)
 Obiteljska stranka (Os)
 Održivi razvoj Hrvatske (ORaH)
 Pametno (Pametno)¹²
 Paška stranka - Pag (PSP)
 Pločanska stranka (PLS)
 Pokret za modernu Hrvatsku
 Posavsko slavonska stranka (PSS)
 Primorsko goranski savez (PGS)
 Samostalna demokratska srpska stranka (SDSS)
 Savez hrvatskih umirovljenika i seniora (SHUS)¹³
 Socijaldemokratska partija Hrvatske (SDP)
 Socijalistička radnička partija Hrvatske (SRP)
 Splitska stranka umirovljenika (SSU)
 Srednjoeuropska akcija - Pokret za Srednju Europu (SEA - PZS)¹⁴

⁸ Prema rješenju Ministarstva uprave od 26. siječnja 2016., koje je postalo pravomoćno 3. ožujka 2016., politička stranka je prestala djelovati

⁹ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 9. studenoga 2016., politička stranka je prestala djelovati

¹⁰ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 22. srpnja 2015.

¹¹ Prema rješenjima Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 19. lipnja 2015., a do 22. rujna 2015., kao i od 17. veljače 2016., naziv političke stranke je Naprijed Hrvatska! - Progresivni savez (Naprijed Hrvatska!); od 22. rujna 2015. do 17. veljače 2016. naziv političke stranke je bio Naprijed Hrvatska! - Progresivni savez Ive Josipovića;

¹² Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 20. kolovoza 2015.

¹³ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 28. listopada 2015., koje je postalo pravomoćno 4. prosinca 2015., politička stranka je prestala postojati

¹⁴ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 24. lipnja 2016., koje je postalo pravomoćno 1. kolovoza 2016., politička stranka je prestala postojati

Stranka Bošnjaka Hrvatske (SBH)¹⁵
 Stranka demokratske akcije Hrvatske (SDA Hrvatske)
 Stranka hrvatskih umirovljenika - UMIROVLJENICI (UMIROVLJENICI)¹⁶
 Stranka hrvatskog zajedništva (SHZ)
 Stranka umirovljenika (SU)
 U ime obitelji - Projekt Domovina (U ime obitelji)¹⁷
 Umirovljenička demokratska unija (UDU)
 Za grad
 Zagorska demokratska stranka (ZDS)¹⁸
 Zagorska stranka (ZS)
 Zagrebačka stranka umirovljenika (ZSU)¹⁹
 Zelena stranka (ZS)
 Zeleni Hrvatske (Zeleni HR)
 Zeleni savez (Zeleni)
 Željko Kerum - Hrvatska građanska stranka (HGS)²⁰
 Živi zid.

Financijske izvještaje za 2015. izvan propisanog roka dostavile su političke stranke (16):

Akcija socijaldemokrata Hrvatske (ASH)²¹
 Banijska demokratska stranka (BDS)
 Braniteljsko domoljubna stranka Hrvatske (BDSH)
 Budnica Hrvatska - Zajednica Bosanskih Hrvata (BH-ZBH)
 Demokratski centar (DC)²²
 Domovina
 Dubrovačka stranka (DUSTRA)²³
 Hrvatska demokratska stranka (HDS)²⁴
 Hrvatska kršćanska demokratska unija (HKDU)
 Hrvatska socijalno-liberalna stranka (HSLs)
 Nacionalni demokrati (ND)²⁵
 Nacionalni forum (NF)²⁶
 Radnička fronta (RF)²⁷
 Rapski pučki sabor (RPS)
 Socijalistička partija Hrvatske (SPH)

---

¹⁵ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 4. svibnja 2015.
¹⁶ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 22. srpnja 2015.
¹⁷ Prema rješenjima Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 10. rujna 2015., a od 11. travnja 2016. novi naziv političke stranke je PROJEKT DOMOVINA
¹⁸ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 15. travnja 2016. novi naziv političke stranke je Hrvatska kajkavska stranka (HKS)
¹⁹ Prema rješenju Ministarstva uprave, do 11. rujna 2015., naziv političke stranke bio je Akcija hrvatskih umirovljenika (AHU)
²⁰ Prema rješenju Ministarstva uprave, do 25. rujna 2015., naziv političke stranke bio je Hrvatska građanska stranka (HGS)
²¹ Prema rješenju Ministarstva uprave od 12. listopada 2016., koje je postalo pravomoćno 5. prosinca 2016., politička stranka je prestala djelovati
²² Prema rješenju Ministarstva uprave od 1. ožujka 2016., koje je postalo pravomoćno 7. travnja 2016. politička stranka je prestala djelovati
²³ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 21. srpnja 2015.
²⁴ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 2. listopada 2015.
²⁵ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 19. srpnja 2016. novi naziv političke stranke je Hrvatska kršćanska demokratska unija - dr. Marko Veselica (HKDU - Dr. Marko Veselica)
²⁶ Prema rješenju Ministarstva uprave od 22. prosinca 2015., koje je postalo pravomoćno 30. siječnja 2016., politička stranka je prestala djelovati
²⁷ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 20. ožujka 2015.

Stranka razvoja i napretka (SRNA).²⁸

Financijske izvještaje za 2015. nisu dostavile političke stranke (48):

Abeceda demokracije (Abeceda)
 Agenda mladih demokrata (AMD)
 Akcija slavonsko baranjskih umirovljenika (ASBU)
 Blok poljoprivrednika Hrvatske (BPH)²⁹
 Čabarski pokret mladih (ČPM)³⁰
 Dalmatinska liberalna stranka (DLS)³¹
 Demokratska stranka slavonske ravnice (Slavonska ravnica)³²
 Glas razuma³³
 Gospodarska stranka (GS)³⁴
 Hrvatska 21. stoljeća (Hrvatska 21.)³⁵
 Hrvatska obrtnička stranka (HOS)³⁶
 Hrvatska pučka stranka (HPS)
 Hrvatska republikanska zajednica (HRZ)
 Hrvatska romska demokratska stranka (HRDS)³⁷
 Hrvatska stranka mladih (HSM)³⁸
 Hrvatska stranka nezaposlenih (HSN)
 Hrvatska stranka pravaškog bratstva (HSPB)
 Hrvatski demokratski centar (HDC)³⁹
 Hrvatski demokratski slobodarski savez Dalmacije (HDSSD)
 Hrvatski rast (Hrast)
 Hrvatski socijaldemokrati (HSD)⁴⁰
 Hrvatski zbor (Zbor)⁴¹
 Hrvatsko pravaško bratstvo (HPBratstvo)⁴²
 Hrvatsko zvono⁴³

²⁸ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 2. lipnja 2015.

²⁹ Prema rješenju Ministarstva uprave od 17. ožujka 2015., koje je postalo pravomoćno 5. svibnja 2015., politička stranka je prestala djelovati

³⁰ Prema rješenju Ministarstva uprave od 22. travnja 2015., koje je postalo pravomoćno 5. lipnja 2015., politička stranka je prestala djelovati

³¹ Prema rješenju Ministarstva uprave od 11. veljače 2015., koje je postalo pravomoćno 20. ožujka 2015., politička stranka je prestala djelovati

³² Prema rješenju Ministarstva uprave od 5. srpnja 2016., koje je postalo pravomoćno 12. kolovoza 2016., politička stranka je prestala djelovati

³³ Prema rješenju Ministarstva uprave od 15. rujna 2015., politička stranka je prestala djelovati

³⁴ Prema rješenjima Trgovačkog suda u Zadru, od 8. ožujka i 24. svibnja 2016., nad dužnikom - političkom strankom je otvoren stečajni postupak (pravomoćno 18. lipnja 2016.)

³⁵ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 20. srpnja 2016., koje je postalo pravomoćno 22. rujna 2016., politička stranka je prestala djelovati

³⁶ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 15. travnja 2015.

³⁷ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 30. studenoga 2015., koje je postalo pravomoćno 23. siječnja 2016., politička stranka je prestala djelovati

³⁸ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 4. kolovoza 2016., koje je postalo pravomoćno 22. rujna 2016., politička stranka je prestala djelovati

³⁹ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 26. veljače 2015., koje je postalo pravomoćno 17. travnja 2015., politička stranka je prestala djelovati

⁴⁰ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 16. travnja 2015., koje je postalo pravomoćno 26. svibnja 2015., politička stranka je prestala djelovati

⁴¹ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 11. listopada 2016., koje je postalo pravomoćno 29. studenoga 2016., politička stranka je prestala djelovati

⁴² Prema rješenju Ministarstva uprave, od 27. travnja 2016., koje je postalo pravomoćno 17. lipnja 2016., politička stranka je prestala djelovati

⁴³ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 29. svibnja 2015., koje je postalo pravomoćno 24. srpnja 2015., politička stranka je prestala djelovati

Istarski laburisti (IL)⁴⁴
 Jedino Hrvatska - Pokret za Hrvatsku (Jedino Hrvatska)
 Ljevica Hrvatske (Ljevica)⁴⁵
 Nezavisna lista Milana Bitunjca
 Nova generacija (NG)
 Partija podunavskih Srba (PPS)⁴⁶
 Piratska stranka (PS)
 Podravska stranka (PS)⁴⁷
 Pokret zajedno (PZ)
 Sabor hrvatskih Roma
 Savez komunista Hrvatske (SKH)⁴⁸
 Snaga Roma Hrvatske (SRH)⁴⁹
 Srpska narodna stranka (SNS)
 Srpska pravedna stranka (SPS)
 Stranka Dubrovnik regija (SDR)
 Stranka običnih ljudi (SOLJ)⁵⁰
 Stranka penzionera (SP)
 Stranka umirovljenika Hrvatske - Blok umirovljenici zajedno (SUH)
 Ujedinjena stranka prava (USP)
 Volim Hrvatsku (VH)⁵¹
 Zavjet za Hrvatsku (ZZH)
 Zeleni forum (ZF)⁵²
 Zeleni Istre (Zeleni 1)
 Zelinski laburisti - stranka Prigorja.⁵³

- Objavljivanje financijskih izvještaja

Ured je 1. ožujka 2015. provjeravao objavljivanje godišnjih financijskih izvještaja na mrežnim stranicama političkih stranaka. Utvrđeno je da je 90 političkih stranaka (20 parlamentarnih i 70 izvanparlamentarnih) objavilo financijske izvještaje, a 73 izvanparlamentarne političke stranke nisu objavile godišnje financijske izvještaje na svojim mrežnim stranicama.

Financijske izvještaje za 2015. objavile su političke stranke (90):

Akcija Bjelovarsko-bilogorska (ABB)
 Akcija mladih (AM)
 Akcija umirovljenici zajedno (AUZ)
 Akcija za bolju Hrvatsku (ABH)

⁴⁴ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 25. studenoga 2015.

⁴⁵ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 8. lipnja 2015., koje je postalo pravomoćno 31. srpnja 2015., politička stranka je prestala djelovati

⁴⁶ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 17. veljače 2015., koje je postalo pravomoćno 21. travnja 2015., politička stranka je prestala djelovati

⁴⁷ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 12. lipnja 2015., koje je postalo pravomoćno 24. srpnja 2015., politička stranka je prestala djelovati

⁴⁸ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 24. travnja 2015.

⁴⁹ Prema rješenjima Trgovačkog suda u Rijeci, od 7. rujna i 18. listopada 2016., nad dužnikom - političkom strankom je otvoren stečajni postupak (pravomoćno 27. listopada 2016.)

⁵⁰ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 23. srpnja 2015., koje je postalo pravomoćno 16. prosinca 2015., politička stranka je prestala djelovati

⁵¹ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 2. kolovoza 2016., koje je postalo pravomoćno 3. studenoga 2016., politička stranka je prestala djelovati

⁵² Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 1. listopada 2015.

⁵³ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 11. veljače 2015.

Aktivni branitelji i umirovljenici Hrvatske (ABU Hrvatske)
 Autohtona - Hrvatska seljačka stranka (A-HSS)
 Autohtona - Hrvatska stranka prava (A-HSP)
 Autonomna regionalna stranka Hrvatskog primorja, Gorskog kotara, otoka i Rijeke (ARS)
 Bandić Milan 365 - Stranka rada i solidarnosti (Stranka rada i solidarnosti)
 Blok umirovljenici zajedno (BUZ)
 Bošnjačka demokratska stranka Hrvatske (BDSH)
 Braniteljsko domoljubna stranka Hrvatske (BDSH)
 Dalmatinski demokrati (DD)
 Demokratska kneginečka stranka (DKS)
 Demokratska prigorsko-zagrebačka stranka (DPS)
 Demokratska stranka umirovljenika (DSU)
 Demokratska stranka žena (DSŽ)
 Demokratski centar (DC)
 Demokratski savez nacionalne obnove (DESNO)
 Dubrovački demokratski sabor (DDS)
 Glas Zaprešića - nezavisna lista (GZ)
 Građanska akcija Lumbarda (G.A.L.)
 Građanska opcija grada Osijeka (GOGO)
 HRAST - Pokret za uspješnu Hrvatsku
 Hrvatska čista stranka prava (HČSP)
 Hrvatska demokratska regionalna stranka (HDRS)
 Hrvatska demokratska seljačka stranka (HDSS)
 Hrvatska demokratska zajednica (HDZ)
 Hrvatska demokršćanska stranka (HDS)
 Hrvatska europska stranka (HES)
 Hrvatska inicijativa za dijalog (HRID)
 Hrvatska konzervativna stranka (HKS)
 Hrvatska narodna stranka - liberalni demokrati (HNS)
 Hrvatska radnička stranka (HRS)
 Hrvatska seljačka stranka (HSS)
 Hrvatska socijalno-liberalna stranka (HSLS)
 Hrvatska stranka prava (HSP)
 Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević (HSP AS)
 Hrvatska stranka pravne države (HSPD)
 Hrvatska stranka reda (HSR)
 Hrvatska stranka umirovljenika (HSU)
 Hrvatska stranka zelenih - Eko savez (Zeleni)
 Hrvatska zora stranka naroda (HZ)
 Hrvatski demokratski savez Slavonije i Baranje (HDSSB)
 Hrvatski laburisti - Stranka rada (Laburisti)
 Hrvatski rast (Hrast)
 Istarska stranka umirovljenika - Partito Istriano dei pensionati (ISU-PIP)
 Istarski demokrati - Democratici Istriani (ID - DI)
 Istarski demokratski sabor (IDS-DDI)
 Jadranska socijaldemokratska stranka Hrvatske (Jadranski socijaldemokrati - JSD)
 Liburnijska stranka (LIST)
 Lista za Rijeku (RI)
 Loza nezavisna lista (LOZA)
 Maksimirska građanska inicijativa - zajedno (MGI - zajedno)
 Međimurska stranka (MS)
 Međimurski demokratski savez (MDS)

Most nezavisnih lista (MOST)
 Naprijed Hrvatska! - Progresivni savez (Naprijed Hrvatska!)
 Narodna stranka - reformisti (REFORMISTI)
 Naša stranka (NS)
 Nezavisna lista Stipe Petrina (NLSP)
 Nezavisni seljaci Hrvatske (NSH)
 Nova Hrvatska (NH)
 Novi val - Stranka razvoja (NOVI VAL)
 Obiteljska stranka (Os)
 Održivi razvoj Hrvatske (ORaH)
 Pametno (Pametno)
 Paška stranka - Pag (PSP)
 Pločanska stranka (PLS)
 Pokret za modernu Hrvatsku
 Primorsko goranski savez (PGS)
 Samostalna demokratska srpska stranka (SDSS)
 Savez hrvatskih umirovljenika i seniora (SHUS)
 Socijaldemokratska partija Hrvatske (SDP)
 Socijalistička radnička partija Hrvatske (SRP)
 Splitska stranka umirovljenika (SSU)
 Srednjoeuropska akcija - Pokret za Srednju Europu (SEA - PZS)
 Stranka demokratske akcije Hrvatske (SDA Hrvatske)
 Stranka hrvatskog zajedništva (SHZ)
 Stranka umirovljenika (SU)
 U ime obitelji - Projekt Domovina (U ime obitelji)
 Umirovljenička demokratska unija (UDU)
 Za grad
 Zagorska demokratska stranka (ZDS)
 Zagorska stranka (ZS)
 Zelena stranka (ZS)
 Zeleni Hrvatske (Zeleni HR)
 Zeleni savez (Zeleni)
 Željko Kerum - Hrvatska građanska stranka (HGS)
 Živi zid.

Financijske izvještaje za 2015. nisu objavile sljedeće političke stranke (73):

Abeceda demokracije (Abeceda)
 Agenda mladih demokrata (AMD)
 Akcija slavonsko baranjskih umirovljenika (ASBU)
 Akcija socijaldemokrata Hrvatske (ASH)
 Banijska demokratska stranka (BDS)
 Blok poljoprivrednika Hrvatske (BPH)
 Budnica Hrvatska - Zajednica Bosanskih Hrvata (BH-ZBH)
 Čabarski pokret mladih (ČPM)
 Dalmatinska liberalna stranka (DLS)
 Demokratska partija Srba (DPS)
 Demokratska stranka slavonske ravnice (Slavonska ravnica)
 Domovina
 Dubrovačka stranka (DUSTRA)
 Glas razuma
 Gospodarska stranka (GS)
 Građanska stranka Sisak (GSS)

Hrvatska 21. stoljeća (Hrvatska 21.)
 Hrvatska demokratska stranka (HDS)
 Hrvatska demokratska stranka Dalmacije (HDSD)
 Hrvatska kršćanska demokratska unija (HKDU)
 Hrvatska obrtnička stranka (HOS)
 Hrvatska pučka stranka (HPS)
 Hrvatska republikanska zajednica (HRZ)
 Hrvatska romska demokratska stranka (HRDS)
 Hrvatska stranka mladih (HSM)
 Hrvatska stranka nezaposlenih (HSN)
 Hrvatska stranka ovršenika (HSO)
 Hrvatska stranka prava - 1861 (HSP-1861)
 Hrvatska stranka pravaškog bratstva (HSPB)
 Hrvatski demokratski centar (HDC)
 Hrvatski demokratski slobodarski savez Dalmacije (HDSSD)
 Hrvatski oslobodilački pokret (HOP)
 Hrvatski socijaldemokrati (HSD)
 Hrvatski zbor (Zbor)
 Hrvatsko pravaško bratstvo (HPBratstvo)
 Hrvatsko zvono
 Istarski laburisti (IL)
 Jedino Hrvatska - Pokret za Hrvatsku (Jedino Hrvatska)
 Komunistička partija Hrvatske (KPH)
 Ljevica Hrvatske (Ljevica)
 Modeli altruizma u politici (MAP)
 Nacionalni demokrati (ND)
 Nacionalni forum (NF)
 Nezavisna lista Milana Bitunjca
 Nova generacija (NG)
 Nova srpska stranka (NSS)
 Partija podunavskih Srba (PPS)
 Piratska stranka (PS)
 Podravska stranka (PS)
 Pokret zajedno (PZ)
 Posavsko slavonska stranka (PSS)
 Radnička fronta (RF)
 Rapski pučki sabor (RPS)
 Sabor hrvatskih Roma
 Savez komunista Hrvatske (SKH)
 Snaga Roma Hrvatske (SRH)
 Socijalistička partija Hrvatske (SPH)
 Srpska narodna stranka (SNS)
 Srpska pravedna stranka (SPS)
 Stranka Bošnjaka Hrvatske (SBH)
 Stranka Dubrovnik regija (SDR)
 Stranka hrvatskih umirovljenika - UMIROVLJENICI (UMIROVLJENICI)
 Stranka običnih ljudi (SOLJ)
 Stranka penzionera (SP)
 Stranka razvoja i napretka (SRNA)
 Stranka umirovljenika Hrvatske - Blok umirovljenici zajedno (SUH)
 Ujedinjena stranka prava (USP)
 Volim Hrvatsku (VH)

Zagrebačka stranka umirovljenika (ZSU)
Zavjet za Hrvatsku (ZZH)
Zeleni forum (ZF)
Zeleni Istre (Zeleni 1)
Zelinski laburisti - stranka Prigorja.

6.2. Nezavisni zastupnici

Svih šest nezavisnih zastupnika su u zakonskom roku Uredu dostavili godišnje financijske izvještaje s propisanim dokumentima te ih objavili na svojim mrežnim stranicama.

6.3. Članovi predstavničkih tijela lokalnih jedinica

U lokalnim jedinicama na dan 11. studenoga 2016. djelovalo je 920 članova predstavničkih tijela kojima je mandat započeo nakon lokalnih izbora održanih u 2013., odnosno prijevremenih izbora održanih u 2014. i 2015. Članovi predstavničkih tijela lokalnih jedinica bili su obvezni dostaviti financijske izvještaje Uredu, u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe.

Za članove predstavničkih tijela lokalnih jedinica kojima je mandat u tijeku (920), utvrđeno je:

- 895 članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica dostavilo je u propisanom roku ili tijekom obavljanja uvida (od svibnja do prosinca 2016.) financijske izvještaje ili izjavu, u kojima su navedeni podaci o njihovom financijskom poslovanju
- 25 članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica nije dostavilo financijske izvještaje (do prosinca 2016.).

ZAKLJUČAK

Prema odredbama članka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, političke stranke radi ostvarivanja svojih političkih ciljeva mogu stjecati prihode od imovine u svojem vlasništvu, članarine odnosno članskog doprinosa, izdavačke djelatnosti, dobrovoljnih priloga (donacija), prodaje propagandnog materijala, organiziranja stranačkih manifestacija te iz drugih zakonom dopuštenih izvora. Navedene prihode (osim prihoda od članarina i organiziranja stranačkih manifestacija), mogu stjecati i nezavisni zastupnici i članovi predstavničkih tijela lokalnih jedinica. Također, političke stranke, nezavisni zastupnici i članovi predstavničkih tijela lokalnih jedinica, mogu se financirati iz sredstava državnog proračuna i proračuna lokalnih jedinica, na način i pod uvjetima utvrđenima ovim Zakonom.

Navedena sredstva mogu se koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih programom rada i financijskim planom (čije je donošenje propisano odredbama članka 28. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe).

Prema odredbi članka spomenutog 29. Zakona, političke stranke i nezavisni zastupnici dužni su voditi poslovne knjige na način koji je utvrđen propisima o vođenju računovodstva neprofitnih organizacija. Članovi predstavničkih tijela lokalnih jedinica dužni su voditi Knjigu prihoda i rashoda te Knjigu blagajne, primjenom jednostavnog knjigovodstva i novčanog računovodstvenog načela, u skladu s propisima o vođenju računovodstva neprofitnih organizacija.

Financijskom revizijom 38 političkih stranaka, šest nezavisnih zastupnika i dva člana predstavničkih tijela lokalnih jedinica obuhvaćeni su financijski izvještaji i poslovanje za 2015. Osim toga, obavljani su uvidi u financijske izvještaje 49 izvanparlamentarnih političkih stranaka i 49 članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica, koji nisu dostavili financijske izvještaje u propisanom roku.

Revizijom su kod najvećeg broja političkih stranaka utvrđeni propusti i nepravilnosti u području planiranja (sastavljanje i način donošenja, odnosno usvajanja godišnjeg programa rada i financijskog plana, realnije planiranje prihoda i rashoda) i računovodstvenom poslovanju (između ostalog, ustrojavanje i vođenje poslovnih knjiga, evidentiranje poslovnih događaja, obavljanje popisa imovine i obveza).

Kod nezavisnih zastupnika nisu utvrđene nepravilnosti i propusti koje bi utjecale na istinitost i realnost financijskih izvještaja te pravilnost financijskog poslovanja. Kod člana predstavničkog tijela lokalne jedinice, utvrđeni su propusti i nepravilnosti koji su utjecali na izražavanje mišljenja, a odnose se na vođenje poslovnih knjiga, sastavljanje financijskih izvještaja te danu donaciju političkoj stranci u iznosu 400.000,00 kn na temelju ugovora o donaciji, što je za 370.000,00 kn više od propisanog.

Za sve utvrđene nepravilnosti i propuste u poslovanju političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica, Ured je dao naloge i preporuke, čija bi provedba pridonijela povećanju usklađenosti poslovanja sa zakonima i drugim propisima te učinkovitosti korištenja sredstava.

U vezi s financiranjem izborne promidžbe, Ured je ocijenio da je potrebno propisima urediti bitne elemente međusobnih sporazuma političkih stranaka. Također, potrebno je urediti i način postupanja u slučaju kada politička stranka ostvari prihode i troškove izborne promidžbe po posebnom računu za financiranje izborne promidžbe prije zaključenja sporazuma s drugim političkim strankama ili kada samostalno ne prijavi svoju listu za izbor za zastupnike u Hrvatski sabor.

U skladu s odredbama članka 49. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, Ured obavještava Državno odvjetništvo Republike Hrvatske i dostavlja cjelokupnu dokumentaciju o svim utvrđenim povredama ovog Zakona.

U prilogu se daju izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji za 2015., za 38 političkih stranaka, šest nezavisnih zastupnika i dva člana predstavničkih tijela lokalnih jedinica.